

ZESPÓŁ PLACÓWEK
RESOCJALIZACYJNO-WYCHOWAWCZYCH
ul. Legionów 131
26-110 Skarżysko-Kamienna
tel./fax 41 25 43 083, 41 25 23 021
NIP: 663-186-82-31 REGON: 260625112

**AKTUALIZACJA INDYWIDUALNEJ
DIAGNOZY POTRZEB
SZKOŁY BRANŻOWEJ I STOPNIA
W ZESPOLE PLACÓWEK
RESOCJALIZACYJNO-WYCHOWAWCZYCH
W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ**

Skarżysko-Kamienna, grudzień 2019 r.

DYREKTOR
Zespołu Placówek
Resocjalizacyjno-Wychowawczych
Artur Szumielewicz
mgr Artur Szumielewicz

Spis treści

Wprowadzenie	- 3 -
Opis i charakterystyka Placówki	- 3 -
Opis bazy lokalowej i dydaktycznej – potrzeby i kierunki rozwoju.....	- 4 -
Opis wyposażenia dydaktycznego	- 5 -
Opis doposażenia dydaktycznego	- 6 -
Cele interwencji	- 8 -
Rekomendacje otoczenia społeczno – gospodarczego	- 8 -
Misja szkoły	- 9 -
Zdiagnozowane potrzeby szkoły:.....	- 9 -
1. Potrzeby z zakresu doradztwa zawodowego	- 9 -
2. Potrzeby rozwijania kompetencji społecznych.....	- 13 -
3. Potrzeby rozwijania kompetencji cyfrowych.....	- 16 -
4. Potrzeba rozwijania kompetencji matematycznych.....	- 19 -
5. Potrzeba rozwijania przedsiębiorczości, kreatywności oraz planowania.....	- 21 -
i organizacji pracy	- 21 -
6. Potrzeba eliminowania zachowań agresywnych i rozwijania umiejętności społecznych.	- 24 -
7. Potrzeby z zakresu filmoterapii	- 25 -
8. Potrzeby z zakresu resocjalizacji.....	- 30 -
9. Potrzeba rozwijania kompetencji zawodowych poprzez udział.....	- 34 -
w kursach doskonalących z zakresu carvingu, kelnerskim i barmańskim	- 34 -
10. Informacje o potrzebach pracodawców z terenu powiatu skarżyskiego	- 35 -
11. Potrzeba odbywania praktyk u pracodawcy	- 36 -
12. Potrzeba rozwijania sprawności fizycznej	- 37 -
Potrzeby nauczycieli z zakresu doskonalenia.....	- 39 -
Wnioski końcowe.....	- 40 -
Analiza SWOT szkoły	- 47 -
Załącznik nr 1 - Inwentarz Szkoły Branżowej I Stopnia Specjalnej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym.....	- 48 -
Załącznik nr 2 - Inwentarz Szkoły Branżowej I Stopnia Specjalnej w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii.....	- 50 -
Załącznik nr 3 - Ankieta dla uczniów	- 51 -
Załącznik nr 4 - Kwestionariusz wywiadu	- 52 -
Załącznik nr 5 - Ankieta skierowana do nauczycieli	- 53 -
Załącznik nr 6 - Ankieta skierowana do uczniów.....	- 55 -

Wprowadzenie

Diagnoza rozwoju Zespołu Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych powstała w celu zaplanowania działań zmierzających do dalszego rozwoju placówki i tym samym wzrostu efektywności pracy szkoły. Diagnoza została opracowana na podstawie analizy opinii uczniów, nauczycieli, analizy wyników badań ankietowych, dokumentacji szkolnej oraz potrzeb rynku pracy i oczekiwań pracodawców. Podczas analizy szczególną uwagę zwrócono na indywidualne potrzeby oraz możliwości psychofizyczne uczniów.

Opracowanie zawiera: **opis i charakterystyka szkoły, opis bazy lokalowej i dydaktycznej misję szkoły, diagnozę potrzeb szkoły oraz wnioski końcowe.**

Opis i charakterystyka Placówki

W skład Zespołu Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych wchodzi:

- 1) Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii,
- 2) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy.

W strukturach Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii funkcjonują:

- 1) Szkoła Podstawowa Specjalna Nr4,
- 2) Szkoła Branżowa I Stopnia Specjalna Nr 2,
- 3) Grupy wychowawcze.

W strukturach Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego funkcjonują:

- 1) Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 3,
- 2) Szkoła Branżowa I Stopnia Specjalna Nr 3,
- 3) Grupy wychowawcze.

Od roku szkolnego 2017/2018 w MOS i w MOW funkcjonują Szkoły Branżowe I Stopnia o profilu kucharz. Do szkół uczęszczają uczniowie z całej Polski, którzy do MOW kierowani są przez Sąd Rodzinny, natomiast do MOS na prośbę rodziców i opiekunów prawnych. Swoje umiejętności uczniowie prezentują biorąc udział w konkursach gastronomicznych zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych.

Nauka zawodu odbywa się w trzy- letnim cyklu kształcenia. Zajęcia dydaktyczne i praktyczne odbywają się na terenie naszej placówki, a absolwenci otrzymują świadectwo ukończenia szkoły branżowej w obranym kierunku. Każdy absolwent ma możliwość

przystąpienia do zewnętrznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe organizowanego przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Łodzi .

Dzięki funduszom europejskim szkoła oferuje szereg projektów mających na celu podnoszenie kompetencji zawodowych uczniów.(Dostosowani do rynku pracy, Aktywne włączanie-aktywna integracja wychowanków MOW/MOS szansą na zatrudnienie”).

Dzięki unijnym dotacjom wzbogacona została baza dydaktyczna szkoły (tablice multimedialne, doposażenie pracowni gastronomicznych, płatne praktyki uczniów Szkoły Branżowej u pracodawcy).

Opis bazy lokalowej i dydaktycznej – potrzeby i kierunki rozwoju

Budynek Zespołu Placówek Resocjalizacyjno - Wychowawczych w Skarżysku-Kamiennej znajduje się na obrzeżach miasta. Zajmuje on około trzy i pół tysiąca metrów kwadratowych powierzchni. Obiekt jest trójkondygnacyjny. Wszystkie pomieszczenia są użytkowane i funkcjonują na potrzeby placówki oraz dostosowane są do potrzeb dzieci i młodzieży. W piwnicach znajduje się kuchnia oraz magazyn przeznaczony na artykuły spożywcze, warsztat wraz z magazynem na materiały budowlane, pralnia, łazienka przeznaczona dla wychowanków. Na parterze znajdują się pomieszczenia administracyjne: księgowość, sekretariat, gabinet dyrektora, biura i portiernia. Wzdłuż korytarza znajduje się stołówka wraz z zapleczem kuchennym, biblioteka wraz z czytelnią oraz pięcioma stanowiskami komputerowymi, gabinet pielęgniarki szkolnej oraz pokój chorych. Wzdłuż korytarza znajdują się klasy szkolone, gabinety psychologów i pedagogów. W części zajmowanej przez MOW zlokalizowana jest pracownia do zajęć praktycznych, gastronomicznych. Na pierwszym piętrze mieści się sala wykorzystywana do zajęć wychowania fizycznego, magazyn sprzętu sportowego oraz siłownia. W części przeznaczony dla internatu znajdują się sypialnie wraz z łazienkami oraz depozytem. Zorganizowane zostały sale przeznaczone do nauki własnej oraz sale przystosowane do spędzania czasu wolnego. Na drugim piętrze znajdują się pomieszczenia grup wychowawczych i pokoje wychowawców. Teren wokół ośrodka jest ogrodzony i zagospodarowany na potrzeby wychowanków. Znajdują się na nim dwa boiska szkolne: jedno większe trawiaste, drugie mniejsze asfaltowe o wymiarach do piłki ręcznej (do remontu).

Opis wyposażenia dydaktycznego

Pomieszczenia szkoły znajdują się na parterze budynku. W części przeznaczony dla MOS znajduje się 6 pracowni przedmiotowych, w których odbywają się zajęcia lekcyjne: pracownia humanistyczna, pracownia biologiczno-chemiczno-geograficzna, pracownia językowa, pracownia matematyczna, pracownia fizyczna oraz sala katechetyczna. Wymienione wyżej pracownie posiadają niezbędne pomoce dydaktyczne do realizacji podstawy programowej tj. plansze dydaktyczne, mapy ściennie, tablice informacyjne. Wszystkie wyposażone są w ławki i krzesła dostosowane do wzrostu uczniów, większość z nich wyposażona jest w tablice suchościeralne. Dwie pracownie zostały wyposażone w tablice multimedialne sfinansowane z funduszy unijnych. Nauczyciele realizujący praktyczną naukę zawodu w zawodzie kucharz. Realizują swoje zajęcia w dwóch pracowniach gastronomicznych wyposażonych w podstawowy sprzęt kuchenny zgodny z wytycznymi z podstawy programowej. W części przeznaczony dla MOW znajdują się trzy pracownie do prowadzenia zajęć lekcyjnych oraz pracownia komputerowa, w której odbywają się zajęcia z informatyki dla uczniów.

Prawidłowe funkcjonowanie i organizację Zespołu Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych w Skarżysku-Kamiennej zapewnia kadra pedagogiczna, zatrudniona zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Za organizację i prawidłowe funkcjonowanie ZPRW odpowiada dyrektor, wyłoniony na drodze konkursu. Zespół kierowniczy pracuje w składzie: dyrektor, wicedyrektor ds. dydaktycznych, kierownik internatu MOS i kierownik internatu MOW. Pomoc psychologiczno – pedagogiczną zapewniają: psycholog, pedagog, socjoterapeuta i terapeuta zajęciowy. Wszyscy pracownicy pedagogiczni posiadają wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym. Posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe potrzebne do pracy z dziećmi i młodzieżą niedostosowaną społecznie. Kadra pedagogiczna systematycznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w specjalnie zorganizowanych formach doskonalenia dla nauczycieli. Nauczyciele i wychowawcy zdobywają również kolejne stopnie awansu zawodowego. Za działalność finansowo-ekonomiczną odpowiedzialni są pracownicy administracyjni, za działalność gospodarczo – porządkową odpowiedzialni są pracownicy obsługi.

Opis doposażenia dydaktycznego

Baza dydaktyczna:

1. Pracownia kucharska MOS
2. Pracownia kucharska MOW

Na terenie placówki znajdują się dwie pracownie kucharskie. Naukę zawodu prowadzą nauczyciele posiadający specjalistyczną wiedzę i bogate doświadczenie w pracy z młodzieżą o specjalnych potrzebach edukacyjnych z zaburzeniami zachowań i emocji, zagrożonej niedostosowaniem społecznym. Wyposażenie pracowni jest zgodne z podstawą programową dla zawodów, ale stale wymaga uzupełniania i unowocześniania. Profesjonalny i nowoczesny sprzęt pozwoli na spełnianie potrzeb coraz bardziej wymagającego rynku pracy, co zwiększy poziom kwalifikacji naszych uczniów.

Diagnoza sprzętu :

Placówka jest przygotowana do kształcenia w zawodzie kucharz zgodnie z podstawą programową. Jednak potrzeby szkoły wynikają z szybkiego starzenia się sprzętu oraz unowocześnienia posiadanej bazy dydaktycznej.

(spis inwentarzu w załączniku)

Pracownie zawodu Kucharz wymagają zmiany lub doposażenia w:

- termomix 2 szt. – koszt jednego urządzenia około 5300 zł – 2 szt. x 5300 zł = 10600 zł.

-ekspres do kawy ciśnieniowy 2 szt. - koszt jednego urządzenia około 2500 zł
-2 szt. x 2500 = 5000,00 zł

- zmywarka Amica - 1499,00zł

- kuchnia indukcyjna 2 szt. - koszt jednego urządzenia około 1650 zł
-2 szt. x 1650 = 3300,00 zł

- mikrofalówka 2 szt. – koszt jednego urządzenia około 300 zł– 2 szt. x 300 = 600, 00zł

- chłodziarko - zamrażarka 2 szt. – koszt jednego urządzenia około 2000 zł- 2 szt. x 2000 = 4000,00zł

- czajnik elektryczny 2 szt. - koszt jednego urządzenia około 150 zł – 2 szt. x 150 = 300, 00zł
- zastawa stołowa 2 komplety - koszt jednego urządzenia około 1099 zł – 2 szt. x 1099
= 2198 zł
- fartuchy, odzież ochronna, zapaski, czepki po 15 szt. – komplet odzieży około 169 zł -
15x169 = 2535 zł
- warnik do gotowania wody – 2 szt. – koszt jednego 970 zł – 2 x 970 zł = 1940 zł
- krajalnica 2 szt. – koszt jednego urządzenia około 1259 zł – 2 szt. x 1259 = 2518 zł
- syfon do bitej śmietany 2 szt. – koszt jednego urządzenia około 515 zł - 2szt x 515 = 1030 zł
- waga kuchenna 2 szt. - koszt jednego urządzenia około 50zł - 2szt x 50 = 100 zł
- formy do wypieku ciast 6 szt.- koszt jednej formy około 30zł - 6szt x 30 = 180 zł
- zestaw garnków -2 komplety - koszt jednego kompletu około 479zł - 2szt x 479 = 958 zł
- deski do krojenia 2 komplety -koszt jednego kompletu około 216zł - 2szt x 216 = 432 zł
- zestaw sztućcy 2 komplety -koszt jednego kompletu około 159zł - 2szt x 159 = 318 zł
- mikser 2 szt. -koszt jednego urządzenia około 150zł - 2szt x 150 = 300 zł
- patelnia tefal 4 szt.- koszt jednej około 100zł - 4szt x 100 = 400 zł
- wałek do ciasta 2 szt. - koszt jednego około 100zł - 2szt x 100 = 200 zł
- sokowirówka -2 szt. - koszt jednego urządzenia około 379zł - 2szt x 379 = 758 zł
- otwieracz do puszek 2 szt. - koszt jednego urządzenia około 50zł - 2szt x 50 = 100 zł
- praska do czosnku 2 szt. - koszt jednego urządzenia około 50zł - 2szt x 50 = 100 zł
- parowar – 189,00 zł
- noże -2 komplety - koszt jednego kompletu około 150zł - 2szt x 150 = 300 zł

Razem: 39 855, 00 zł

Cele interwencji

- Podniesienie jakości i efektywności pracy ośrodka.
- Wzbogacenie oferty dydaktyczno-wychowawczej placówki.
- Poznanie zagadnień, które nie są ujęte w podstawie programowej.
- Rozbudzanie ciekawości poznawczej ucznia przez zróżnicowanie metod i form pracy.
- Uatrakcyjnienie procesu nauczania i uczenia się.
- Polepszenie wyników uzyskiwanych przez uczniów w egzaminach zewnętrznych.
- Wdrożenie filmoterapii jako skuteczniejszej metody pracy z uczniami niedostosowanymi społecznym.
- Zastosowanie różnorodnych form i metod oddziaływań edukacyjnych i wychowawczych w ramach zagospodarowania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań wychowanków.
- Wzrost sprawności fizycznej i rozwijanie zainteresowań sportowych.
- Podniesienie motywacji uczniów do nauki.
- Wsparcie uczniów w wykorzystywaniu nowoczesnych technologii informatycznych.
- Skuteczne poznanie siebie, swoich mocnych stron, zdolności, zainteresowań, a tym samym na dokonanie świadomych wyborów, lepszego planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej.
- Poprawa zachowań wychowanków w dziedzinie umiejętności społecznych, lepszego kontrolowania złości i osiągnięcia bardziej zaawansowanych stadiów wnioskowania moralnego.
- Praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności poprzez odbywanie praktyk u pracodawcy.
- Dostosowanie bazy placówki do wyzwań nowoczesnego procesu dydaktycznego, szczególnie w zakresie doposażenia pracowni.

Rekomendacje otoczenia społeczno – gospodarczego

Szkoła współpracuje z pracodawcami –Restauracja-Hotel „Aramis”, uczelniami wyższymi – Uniwersytet Jana Kochanowskiego, instytucjami rynku pracy, organizacjami pozarządowymi- Stowarzyszenie „Arka Noego”, Stowarzyszenie „Kotwica” oraz urzędami administracji stanowiącymi otoczenie społeczno-gospodarcze.

Dotychczasowe obszary współpracy:

- organizacja praktyk zawodowych u pracodawców,
- współpraca z uczelniami wyższymi (wizyty przedstawicieli uczelni, konferencje naukowe),
- udział uczniów w akcjach charytatywnych,

Rekomendacje:

- rozwój dualnego systemu kształcenia i angażowania pracodawców w proces kształcenia.

Misja szkoły

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowaniu dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultury Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur.

Wychowanie – to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Szkoła zapewnia wsparcie we wszechstronnym rozwoju wychowanków w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym oraz pomoc psychologiczną i pedagogiczną. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo wychowanków, nauczycieli i rodziców.

Zdiagnozowane potrzeby szkoły:

1. Potrzeby z zakresu doradztwa zawodowego

Analiza uzyskanych wyników z przeprowadzonych badań umieszczona w wielu publikacjach ogólnie dostępnych (m.in. Czepiel A.P, *Dlaczego należy zwiększyć efektywność doradztwa zawodowego w polskich szkołach*, *Forum Obywatelskiego Rozwoju 2013*)

wskazuje, że skutecznie prowadzone zajęcia z doradztwa zawodowego motywują do nauki i mogą zapobiec nieprzemyślanym decyzjom dotyczącym dalszej ścieżki edukacji i kariery, co ma ogromne znaczenie przy dzisiejszym wysokim bezrobociu wśród ludzi młodych. Dlatego konieczność wsparcia rozwoju doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach została uwzględniona w przyjętych przez Rząd RP Strategii Rozwoju Kraju 2020 oraz Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Równocześnie pozostałe rządowe strategie rozwoju wskazują na znaczny wpływ efektywnego doradztwa zawodowego na rozwój społeczno-gospodarczy. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego (SRKL) wspieranie osób młodych w znalezieniu pierwszej pracy oznaczać musi wsparcie dla rozwoju doradztwa zawodowego. Dokument Implementacyjny do SRKL zakłada również, że przygotowanie uczniów i absolwentów szkół do wyboru kierunku dalszego kształcenia lub ścieżki kariery zawodowej, w tym również do podejmowania decyzji o powrocie do nauki, wymaga intensyfikacji działań w zakresie wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego świadczonego w szkołach i placówkach systemu oświaty. Ponieważ wybór ścieżki edukacyjnej ma znaczący wpływ na funkcjonowanie absolwentów na rynku pracy i w społeczeństwie obywatelskim.

Pomimo wielu przedsięwzięć podejmowanych przez nauczycieli i wychowawców nadal wśród uczniów Zespołu Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych można stwierdzić niską świadomość dotyczącą potrzeb rynku pracy i własnego rozwoju edukacyjno-zawodowego. Potwierdzają to wyniki z przeprowadzonych badań sondażowych i informacje uzyskane z rozmów z naszymi wychowankami i ich rodzicami. Ten problem również sygnalizują pracownicy na Radach Pedagogicznych. Ponadto nasza placówka nie dysponuje odpowiednimi środkami finansowymi potrzebnymi do prowadzenia profesjonalnych usług z zakresu poradnictwa zgodnych z oczekiwaniami naszych podopiecznych. Na podstawie analiz uzyskanych wyników z przeprowadzonych badań można stwierdzić, że istnieje potrzeba uwzględnienia kolejnych przedsięwzięć w ramach realizacji doradztwa zawodowego jako jednego z priorytetowych działań. Ponieważ skutecznie prowadzone zajęcia z doradztwa zawodowego motywują do nauki i mogą zapobiec nieprzemyślanym decyzjom dotyczącym dalszej ścieżki edukacji i kariery, co ma znaczenie przy dzisiejszym wysokim bezrobociu wśród ludzi młodych. Jednym z elementów podczas realizacji projektu powinna być możliwość systematycznego indywidualnego kontaktu uczniów i rodziców z doradcą zawodowym i innymi specjalistami wspomagającymi proces nabywania kompetencji i umiejętności zawodowych oraz podejmowania decyzji.

Pozyskane informacje z ewaluacji wcześniej realizowanych projektów świadczą o ich efektach nie tylko ilościowych, ale również jakościowych. Pytania zadawane uczniom na zakończenie zajęć i uzyskane odpowiedzi posłużyły wciągnięciu wniosków i refleksji, co było przydatne dla uczniów, w jaki sposób mogą wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności w praktycznym działaniu. Zgromadzone informacje zwrotne okazały się bardzo użyteczne z punktu widzenia doskonalenia metod, form i warsztatu pracy doradcy zawodowego. Zgromadzona dokumentacja w osobistym portfolio ucznia to również wymierne efekty zajęć. O konieczności podjęcia działań w zakresie realizacji kolejnych projektów wskazują odpowiedzi uczniów w przeprowadzonych badaniach sondażowych za pomocą kwestionariusza ankiet, jako narzędzia badawczego, gdzie wychowankowie naszej placówki deklarowali zapotrzebowanie na tego typu zajęcia ze względu na niepewność, co do wyboru swojej przyszłości zawodowej i niewiedzę o rynku pracy. Zdaniem podopiecznych systematyczne konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym pomagają w samopoznaniu. Ponieważ bardzo często młodzi ludzie mają tendencje do błędnego oceniania swoich możliwości lub mylą oczekiwania środowiska z własnymi ambicjami i pragnieniami. Podczas indywidualnych rozmów z uczniami w ramach realizacji projektu specjalista dysponuje narzędziami, które umożliwiają mu ocenę nie tylko poziomu inteligencji, czy zakresu umiejętności osobistych, ale także specyficznych cech osobowości, czy temperamentu.

Efektywność doradztwa zawodowego realizowanego w naszej placówce dotychczas oceniana była poprzez ankietę przeprowadzaną wśród uczniów i nauczycieli.

Jedno z pytań zamieszczonych w kwestionariuszu ankiety skierowanej do nauczycieli brzmiało „Czy uważacie Państwo, że uczniowie potrzebują dodatkowego wsparcia z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego” wszyscy respondenci zgodnie stwierdzili, że tak (18 osób uczestniczących w badaniach). Jako jedno z działań ankietowani jednogłośnie wskazali dodatkowe godziny konsultacji dla wychowanków naszego ośrodka z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego z doradcą zawodowym.

Zaproponowany przez nauczycieli zakres wsparcia uwzględniałby - według kolejności wskazań w uzyskanych informacjach od ankietowanych:

- a) Diagnozowanie swojego potencjału edukacyjno-zawodowego.
- b) Projektowanie ścieżki własnego rozwoju.
- c) Wsparcie w zakresie przygotowania niezbędnych dokumentów do podjęcia pracy zawodowej.
- d) Poznanie sposobów aktywnego poszukiwania pracy.

e) Zapoznanie z instytucjami i osobami, które mogą udzielić informacji w zakresie zatrudnienia na regionalnym rynku pracy.

Potwierdzają to również uzyskane wyniki z przeprowadzonych ankiet wśród uczniów, którzy uważają, że zajęcia z doradcą zawodowym:

- Pomagają dobrze rozpoznać swoje mocne i słabe strony (96% wskazań).
- Wzbudzają wewnętrzną motywację do działania (84% populacji uczestniczącej w sondażu).
- Wzmacniają poczucie własnej sprawczości i skuteczności działania (64% wskazań).
- Dają poczucie wpływu na własne kształcenie (46% wskazań).
- Pomagają zaprojektować własną ścieżkę kariery (84% wskazań).
- Kreują pozytywny obraz własnej osoby (52% wskazań).

Pytanie to uwzględniało możliwość wyboru kilku odpowiedzi (pytanie wielokrotnego wyboru). Uzyskane informacje z analizy danych wskazują nie tylko na zakres tematyczny, ale również rodzaje form wsparcia jakimi należałoby objąć uczniów w ramach nowego projektu. Na pytanie „Czy uważasz, że potrzebujesz dodatkowego wsparcia z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego” - wszyscy respondenci zgodnie stwierdzili, że tak. Kolejne pytanie również skierowane do uczniów było otwarte i dotyczyło braków w zakresie właściwych postaw niezbędnych na rynku pracy. W wyniku przeprowadzonej analizy wypowiedzi naszych wychowanków stwierdzono, iż uczniowie mają problemy w zakresie określania i prezentowania swoich mocnych stron, skutecznej konwersacji, nawiązywania kontaktów, wypełniania dokumentów urzędowych. Uczniowie „boją się” odwiedzania instytucji rynku pracy oraz lękają się samodzielnie podjąć decyzję. Uczestnicząc w projekcie będą mogli nie tylko zaplanować własną ścieżkę edukacyjną i zawodową ale również zwiększy się ich motywacja do brania na siebie odpowiedzialności za własne kształcenie, wyznaczanie własnych celów, zaangażowanie w ich realizację.

Na podstawie analizy uzyskanych wyników można stwierdzić duże zapotrzebowanie na takie zajęcia. Świadczy to o znacznym zainteresowaniu nowymi przedsięwzięciami podejmowanymi w Zespole Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych w ramach wzbogacenia oferty oddziaływań pedagogicznych.

Dlatego realizacja kolejnego projektu przyczyni się do zwiększenia dostępu do wysokiej, jakości usług z zakresu całonocnego doradztwa edukacyjno-zawodowego dla dzieci, młodzieży i dorosłych, do motywowania i informowania o konieczności uczenia się

przez całe życie. Wpłynie również w znacznym stopniu na skuteczne poznanie siebie, swoich mocnych stron, zdolności, zainteresowań, a tym samym na dokonanie świadomych wyborów, lepszego planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej. Wskazane jest przede wszystkim doradztwo indywidualne, ponieważ uczniom trudno się otworzyć przed grupą, natomiast łatwiej im to przychodzi w sytuacji rozmowy indywidualnej z profesjonalnym doradcą. Ta forma wsparcia wskaże także uczniom ich silne i słabe strony oraz optymalne ścieżki rozwoju w momencie, gdy mają oni jeszcze czas na dokonanie zmian i na uzupełnienie deficytów oraz rozwój mocnych stron. Podczas realizacji projektu wskazane jest również zwrócenie uwagi na wsparcie w zakresie przygotowania niezbędnych dokumentów do podjęcia pracy zawodowej. Zasadnym jest również uwzględnienie zajęć dotyczących poznania sposobów aktywnego poszukiwania pracy oraz prezentacja i zapoznanie z Instytucjami oraz osobami, które mogą udzielić informacji w zakresie zatrudnienia na rynku pracy.

2. Potrzeby rozwijania kompetencji społecznych

Eksperti rynku pracy podkreślają, że pracę otrzymuje się w 70% dzięki wiedzy kompetencji społecznych i w 30% z braku kwalifikacji merytorycznych. (*Foresight kadr nowoczesnej gospodarki, PARP 2009*)

Mając na uwadze, iż na obecnym rynku pracy coraz większą uwagę, oprócz konkretnej wiedzy i znajomości zagadnień w zakresie teoretycznym, zwraca się na kompetencje społeczne, zależy nam na wyposażeniu naszych uczniów szkoły zawodowej w kompetencje, które nie tylko zdecydowanie ułatwią im znalezienie pracy, ale również zapewnią im utrzymanie jej.

Żyjemy w otoczeniu rodziny, przyjaciół, znajomych, ludzi mijanych na ulicach. Życie publiczne, zawodowe, osobiste w ogromnej mierze zależy od oddziaływania, zachowania innych osób, grup i społeczności. Środowiska społeczne wymagają interpersonalnych kontaktów. Opanowanie umiejętności współżycia społecznego jest istotnym warunkiem zadowolenia i satysfakcji życiowej. „Człowiek jest zwierzęciem społecznym”, a więc jego poczucie szczęścia i pełni zależy od umiejętności sprawnego kontaktowania się z innymi ludźmi. Cała cywilizacja opiera się na ludzkiej zdolności do współpracy z innymi prowadzenia wspólnych działań. Efektywne funkcjonowanie w relacjach z innymi jest, więc niezbędną umiejętnością każdego człowieka, a **kompetencje społeczne, są „wyznacznikiem efektywności funkcjonowania jednostki w rzeczywistych sytuacjach życiowych.”**

Na poziomie umiejętności uczniów kompetencje społeczne dotyczą konstruktywnego komunikowania się, współpracy w grupie, podejmowania trafnych decyzji, osiągnięcia celów, rozwiązywania problemów, konfliktów, argumentowania własnych racji, tworzenia klimatu empatii i zaufania, zarządzania emocjami na poziomie zachowań itp. Kompetencje społeczne na poziomie postaw wiążą się z otwartością na współpracę, uzewnętrznieniem norm moralnych, asertywnością, akceptacją i poszanowaniem innych ludzi, a także gotowością do pokonywania uprzedzeń. Zatem kształtowanie kompetencji społecznych w szkole dotyczy tworzenia takiego środowiska uczenia się i nauczania, aby zdobycie wiedzy w tym zakresie było możliwe, aby uczniowie mogli nabywać i doskonalić umiejętności społeczne oraz kształtować postawy sprzyjające satysfakcjonującemu funkcjonowaniu w relacjach indywidualnych, grupowych i społecznych.

Pomimo wielu przedsięwzięć podejmowanych przez nauczycieli i wychowawców Zespołu Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych, obserwujemy wśród uczniów niski poziom kompetencji społecznych. Wskazują na to wyniki z przeprowadzonych badań sondażowych oraz informacje uzyskane z rozmów z naszymi wychowankami i ich rodzicami oraz nauczycielami i wychowawcami. Przeprowadzono badania mające dać odpowiedź na pytanie jak uczniowie i nauczyciele oceniają poziom kompetencji społecznych naszych podopiecznych i czy dostrzegają potrzebę prowadzenia treningu kompetencji społecznych wśród uczniów. Okazuje się, iż obie grupy są zgodne co do, niskiego poziomu kompetencji społecznych naszych podopiecznych. Potrzebę udziału w treningu kompetencji społecznych z pośród przebadanych 44 wychowanków wyraziło 73%. Badaniami objęto również 30 nauczycieli i wychowawców, z których 95% wskazało na potrzebę realizacji treningu kompetencji społecznych wśród uczniów. Niski poziom kompetencji społecznych wynika ze specyfiki placówki, do której trafia młodzież niedostosowana społecznie, lub zagrożona niedostosowaniem. Z reguły są to młodzi ludzie zaniedbani wychowawczo, emocjonalnie, często również fizycznie, którzy nie posiadają właściwych wzorców zachowań społecznych. Są to często dzieci po trudnym dzieciństwie, po wielu dramatycznych i traumatycznych doświadczeniach, które zniekształciły obraz otaczającego świata i panujących w nim reguł pozycia społecznego. Dlatego kształtowanie kompetencji społecznych w przypadku naszych podopiecznych, jest zadaniem priorytetowym. Nasza placówka nie dysponuje odpowiednimi środkami finansowymi niezbędnymi do prowadzenia profesjonalnych usług z zakresu rozwijania tychże kompetencji. Realizacja tego priorytetu w ramach projektu wydaje się więc jak najbardziej uzasadniona. Pozyskane informacje z ewaluacji wcześniej realizowanych projektów, w których rozwijano kompetencje społeczne naszych podopiecznych, świadczą o

ich efektach nie tylko ilościowych, ale również jakościowych. Przeprowadzone w ramach ewaluacji testy wśród uczestników treningu kompetencji społecznych (przebadano 44 wychowanków) wskazują, iż systematyczne konsultacje indywidualne w ramach treningu pomagają w samopoznaniu, budowaniu i utrwalaniu swojego wizerunku, w określeniu swoich cechy charakteru, temperamentu, osobowości. Przy pomocy trenera można, zdaniem wychowanków odkryć wiele własnych deficytów, złych nawyków i próbować zamienić je na pozytywne. Wyniki testu dowodzą, iż indywidualny trening kompetencji społecznych cieszy się wielkim powodzeniem szczególnie wśród uczniów nieśmiałych, którym trudno się otworzyć przed grupą, natomiast łatwiej im to przychodzi w sytuacji rozmowy indywidualnej. Kompetencji społecznych bardzo trudno się wyuczyć, ponieważ często są one związane z pewną wrażliwością społeczną, otwartością na drugiego człowieka, można je jednak trenować podczas zajęć grupowych, które pozwalają rozwijać zdolności komunikacyjne, zdolności negocjacyjne, zdolność aktywnego słuchania, empatię, asertywność.

Realizacja kolejnego projektu przyczyni się więc do znacznego wzrostu kompetencji społecznych wśród objętych programem uczniów szkoły zawodowej. Wpłynie w znacznym stopniu na skuteczne poznanie siebie, swoich mocnych i słabych stron, pozwoli zniwelować negatywne wzorce myślowe i będące ich konsekwencją niepożądane działania. W efekcie tych działań wychowankowie poznają siłę pozytywnego myślenia, skutecznego radzenia sobie z własnymi emocjami i emocjami innych ludzi, poznają metody skutecznego radzenia sobie ze stresem. Działania te nauczą skutecznego komunikowania się, aktywnego słuchania, pozwolą stworzyć pozytywny obraz samego siebie, nauczą akceptacji samych siebie, oraz drugiego człowieka z jego niedoskonałościami czy niepełno sprawnościami, pozwolą na rozpoznanie właściwych zachowań społecznie aprobowanych i pożądaných.

Docelową grupą objętą wsparciem w ramach planowanych działań projektowych będą uczniowie kl. I-III Szkoły Branżowej- kierunku kucharz, którzy w czasie realizacji projektu będą wychowankami Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii i Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Skarżysku- Kamiennej. Trening Kompetencji Społecznych wyposaży uczniów szkoły branżowej w pakiet kompetencji, dzięki którym, poprawi się, jakość ich życia, będą umieli odnaleźć swoje miejsce w społeczeństwie, na rynku pracy i będą umieli się na tym rynku utrzymać.

3. Potrzeby rozwijania kompetencji cyfrowych

Kompetencje cyfrowe to umiejętności niezbędne we współczesnym świecie. Zasadnym jest, by uczyć młodzież, jak w sposób mądry i bezpieczny korzystać z nowych technologii, czyniąc z nich użytkowników świadomych szans i możliwości, ale też zagrożeń, jakie niesie wirtualna rzeczywistość i nowoczesne narzędzia.

Zdajemy sobie sprawę, że w nowoczesnym procesie dydaktycznym, technologie informatyczne uznawane są za istotne dla rozwoju podstawowych i kluczowych kompetencji. Chcemy, aby nasi uczniowie zdobywali tzw. „cyfrową biegłość”. Pozwoli im to na zniwelowanie różnic pomiędzy nimi a rówieśnikami, umożliwi lepszy start życiowy, nauczy współpracy i odpowiedzialności, umocni wiarę we własne siły, oraz umożliwi nabycie istotnych umiejętności. Wszystko to służy zwiększeniu ich konkurencyjności na rynku pracy w przyszłości. Wydajne i skuteczne wykorzystywanie przez uczniów nowoczesnych narzędzi cyfrowych oraz komunikacyjnych jest warunkiem niezbędnym ich sukcesu w przyszłej karierze zawodowej, zatem także elementem koniecznym w nauczaniu w nowoczesnej szkole branżowej.

Młodzież ucząca się w MOW i MOS jest specyficzną grupą młodych ludzi. Mają oni często kilkuletnie opóźnienia szkolne, niską motywację do nauki, a sprawne korzystanie z technologii ICT nie jest ich mocną stroną. Częste zmiany szkół, miejsc pobytu, nauczycieli nie sprzyjają systematyczności w nauce. Wielu z nich jest środowiskowo zaniedbanych, pochodzi z rodzin o niskiej świadomości dotyczących edukacji swych dzieci i wymagań współczesnego świata. Do tego dochodzi brak stałego dostępu do telefonów czy komputerów, co w sposób podstawowy różni uczniów z Placówek od ich rówieśników. W naszej szkole dostęp do komputera, poza lekcją informatyki, jest formą nagrody przewidzianej jedynie dla uczniów, którzy według obowiązującego regulaminu, na nią zasłużyli. Uczniowie uczący się w szkole branżowej mają tygodniowo 1 godzinę informatyki. Trudno więc wyobrazić sobie, by przy tak niewielkiej liczbie godzin możliwe byłoby zrealizowanie zaplanowanych celów. W myśl podstawy programowej z informatyki są to:

- Rozumienie, analizowanie i rozwiązywanie problemów na bazie logicznego i abstrakcyjnego myślenia, myślenia algorytmicznego i sposobów reprezentowania informacji.
- Programowanie i rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem komputera oraz innych urządzeń cyfrowych.

- Posługiwanie się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi, w tym: znajomość zasad działania urządzeń cyfrowych i sieci komputerowych oraz wykonywanie obliczeń i programów.
- Przestrzeganie prawa i zasad bezpieczeństwa.
- Respektowanie prywatności informacji i ochrony danych, praw własności intelektualnej, etykiety w komunikacji i norm współżycia społecznego; ocena zagrożeń związanych z technologią i ich uwzględnienie dla bezpieczeństwa swojego i innych.

W ZPRW w Skarżysku- Kamiennej przeprowadzono badania mające dać odpowiedź na pytanie jak uczniowie i nauczyciele oceniają efektywność zajęć z informatyki. Okazuje się, iż obie grupy są zgodne co do tego, że istnieje zapotrzebowanie na innowacyjne zajęcia rozwijające indywidualne umiejętności z zakresu kompetencji cyfrowych, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni. Na podstawie wywiadu z grupą 15 uczniów uczących się w Szkole Branżowej ,ankiety przeprowadzonej z tą grupą, wywiadu z 3 nauczycielami informatyki oraz obserwacji zajęć informatyki stwierdza się, iż uczniowie odczuwają brak dodatkowych pomocy edukacyjnych w domu oraz mają ograniczony dostęp do Internetu i sprzętu. Zarówno uczniowie, jak i nauczyciele uczący informatyki stwierdzili, że zbyt mała jest liczba godzin przedmiotu a w niektórych klasach nie ma możliwości, by respektowana była zasada:1 komputer-1 uczeń, z uwagi na niewystarczającą liczbę komputerów.

Nauczyciele zaobserwowali, że uczniowie posiadają wybiórczą wiedzę informatyczną nastawioną na zabawę, kontakty towarzyskie, a nie zdobywanie informacji i edukację. Podopieczni nie dbają o bezpieczeństwo w sieci i swój wizerunek, nie mają umiejętności uczenia się, brak im konsekwencji i wytrwałości. Nasi wychowankowie mają braki w świadomości własnego procesu uczenia się i potrzeb w tym zakresie oraz problem z zarządzaniem czasem i informacjami.

Analiza problemów, z jakimi zetknęła się w swym życiu młodzież umieszczona w placówce o charakterze resocjalizacyjnym, wykazała, iż mają oni ogromne trudności z oceną zagrożeń związanych z technologią, dbaniem o bezpieczeństwo swoje i innych, a zwłaszcza z poszanowaniem cudzej prywatności. Miało to nawet swe konsekwencje prawne.

W naszej Placówce w roku szkolnym 2016/17 był realizowany projekt z zakresu rozwijania kompetencji cyfrowych, którym objęci byli uczniowie, którzy obecnie są już absolwentami naszej szkoły. Analiza raportu końcowego poprzedniego projektu wykazała

dużą skuteczność prowadzonych działań w tym zakresie. U uczniów objętych projektem nastąpił znaczny przyrost umiejętności w różnych dziedzinach życia, w których można wykorzystywać technologię informacyjną. Indywidualne zajęcia z tego zakresu pozwoliły uczniom na udoskonalenie umiejętności i sprawności w wykorzystaniu komputera w życiu codziennym.

Zasadność daleko idącej indywidualizacji pracy podczas zajęć wynika ze specyficznych trudności, z jakimi borykają się nasi uczniowie. W warunkach szkolnych realizują oni podstawę programową z uwzględnieniem indywidualnych dostosowań z każdego przedmiotu, które zawarte są w IPET-ach. Nauczyciele dostosowują treści, metody i środki nauczania do indywidualnych zdolności, umiejętności i zainteresowań uczniów na zajęciach obowiązkowych i dodatkowych, wzbogacających ofertę edukacyjną szkoły. Nasi podopieczni różnią się między sobą pod względem dojrzałości, temperamentu. Wykazują też różny bagaż doświadczeń, związanych z ich środowiskiem rodzinnym, a także różny poziom motywacji i samodzielności. Wielu z nich wstydzi się przyznać w obecności kolegów do swych braków czy ograniczeń. Stąd indywidualny charakter wyrównywania braków wydaje się być bardziej celowy.

Podczas zajęć realizowane byłyby takie zadania związane z technologią ICT jak:

1. Bezpieczne posługiwanie się komputerem i jego oprogramowaniem; świadomość zagrożeń i ograniczeń związanych z korzystaniem z komputera i Internetu.
2. Komunikowanie się za pomocą komputera i technologii informacyjno-komunikacyjnych.
3. Wyszukiwanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł.
4. Opracowywanie za pomocą komputera rysunków, motywów, tekstów, animacji, prezentacji multimedialnych i danych liczbowych.
5. Rozwiązywanie problemów i podejmowanie decyzji z wykorzystaniem komputera.
6. Wykorzystywanie komputera do poszerzania wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin, a także do rozwijania zainteresowań.

Grupą docelową objętą wsparciem w ramach planowanych działań projektowych będą uczniowie kl. I-III Szkoły Branżowej- kierunku kucharz, którzy w czasie realizacji projektu będą wychowankami Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii i Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Skarżysku – Kamiennej.

Zajęcia zwiększą atrakcyjność szkoły branżowej, a nauczycielom pozwolą na rzetelną realizację nadrzędnego celu podstawy programowej, który zakłada gruntowne przygotowanie uczniów do aktywnego, świadomego funkcjonowania we współczesnym, wciąż ulegającym

rozmaitym zmianom świecie, a także do podjęcia w przyszłości satysfakcjonującej wartościowej pracy.

4. Potrzeba rozwijania kompetencji matematycznych

W celu stwierdzenia konieczności przeprowadzenia dodatkowych zajęć indywidualnych z matematyki przeprowadzono wywiad (załącznik nr 4) z dwoma nauczycielami matematyki oraz wychowawcami klas branżowych (łącznie trzech nauczycieli). Dokonano również analizy orzeczeń z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych oraz Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych. Badaniami objęto uczniów klas branżowych – łącznie 15 osób.

Z analizy uzyskanych danych z przeprowadzonych badań wynika, że ze względu na obniżone możliwości intelektualne, deficyty poszczególnych funkcji, a także rozległe i nagromadzone braki w wiedzy szkolnej oraz stopień demoralizacji uczniowie wymagają specjalnej organizacji nauki, dostosowania odpowiednich form pomocy, metod pracy oraz treści programowych adekwatnie do ich rytmu, tempa oraz dynamiki rozwoju. W trakcie realizacji treści nauczania należy wyznaczać cele zgodne z możliwościami ucznia, zindywidualizować polecenia i różnego typu zadania. Zdecydowana większość uczniów ma zalecone zajęcia wyrównujące zaległości z matematyki. W orzeczeniach z PPP określana jest często potrzeba realizacji wybranych zajęć edukacyjnych indywidualnie. Nauczyciele wypowiedzieli się jednoznacznie, że tylko zajęcia indywidualne pobudzają aktywność uczniów, przewyciężają niechęć do nauki oraz korygują i wyrównują zaniedbania dydaktyczne z matematyki.

Z przeprowadzonych badań wynika potrzeba zorganizowania indywidualnych zajęć z matematyki, podczas których należy zapewnić pomoc dydaktyczno-wyrównawczą ułatwiającą nadrobienia nagromadzonych braków w wiedzy szkolnej oraz lepsze zrozumienie i utrwalenie aktualnie omawianych treści, które niejednokrotnie przekraczają możliwości uczniów.

Zakres materiału na zajęcia indywidualne z matematyki

- Wykonywanie obliczeń.
- Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków.

Uczniowie naszej placówki mieli w swojej przeszłości problemy z realizacją obowiązku szkolnego a co za tym idzie zaległości programowe. Zaległości te najwyraźniej były zauważalne na matematyce. W konsekwencji przekłada się to również na wyniki egzaminu zawodowego, zwłaszcza w jego części pisemnej. Analizując wyniki potwierdzające kwalifikacje zawodowe okazuje się, że uczniowie potrzebują większej ilości czasu na opanowanie umiejętności matematycznych koniecznych do wykonywania zadań praktycznych. Z tego powodu organizowanie zajęć dodatkowych umożliwi uczniom ogólny rozwój myślenia matematycznego w celu wykorzystywania matematyki w życiu codziennym i sprawi, że przedmiot ten stanie się funkcjonalnym narzędziem stosowanym w pracy zawodowej. Zajęcia takie pozwolą nauczycielowi skupić się na realizacji nadrzędnego celu podstawy programowej dla zasadniczej szkoły zawodowej, który zakłada gruntowne przygotowanie uczniów do aktywnego, świadomego funkcjonowania we współczesnym, wciąż ulegającym różnym zmianom świecie, a także do podjęcia satysfakcjonującej wartościowej pracy. Zajęcia będą dotyczyły rozwiązywania zadań o treści związanej ze środowiskiem ucznia, pokazywania związków życia codziennego z matematyką, stosowanie matematyki w sytuacjach praktycznych, kształtowanie umiejętności krytycznego myślenia. Aby umożliwić uczniom rozwijanie umiejętności matematycznych zawartych w standardach egzaminacyjnych należy szczególną uwagę zwrócić na:

- a. Zagadnienia dotyczące przeliczania jednostek miar poprzez ćwiczenie na konkretnych zadaniach.
- b. Wdrażanie do poprawnego posługiwania się językiem matematycznym, czyli stosowanie symboli matematycznych.
- c. Wykorzystanie kalkulatora w obliczeniach a ponadto przy obliczeniach praktycznych podać rozsądne zaokrąglenia obliczonych wielkości.
- d. Właściwa interpretacja wykresów, rysunków, szkiców, tabel i diagramów.
- e. Nauka wykorzystywania przez uczniów różnych źródeł informacji.
- f. Rozwijanie umiejętności czytania ze zrozumieniem tekstu matematycznego.
- g. Przygotowanie do korzystania z tekstów dotyczących dziedzin wiedzy kulinarnej oraz tekstów użytkowych – tabel, wykresów, rysunków czy diagramów.
- h. Rozwijanie pamięci oraz umiejętności myślenia abstrakcyjnego i logicznego rozumowania, oraz nawyku krytycznego analizowania informacji.
- i. Wyrabianie systematyczności, dokładności, staranności, pracowitości, jako cech niezbędnych w pracy zawodowej.

W odniesieniu do uczniów naszej placówki - treści programowe oraz niewielka ilość godzin matematyki uniemożliwiają pełną realizację powyższych zagadnień w stopniu umożliwiającym rozwijanie umiejętności matematycznych zawartych w standardach wymagań egzaminacyjnych.

Poprawę, jakości kształcenia chcemy również uzyskać poprzez zastosowanie na lekcjach kalkulatorów oraz wykorzystywanie kart ćwiczeń. Zastosowanie kart ćwiczeń pozwoli nadbudowywać wiedzę już posiadaną, aby w ten sposób wzmacniać zaangażowanie uczniów i budzić ich aktywność. Wykorzystanie kalkulatora w obliczeniach ułatwi uczniom rozwijanie umiejętności matematycznych zawartych w standardach egzaminacyjnych.

- Kalkulatory 12 sztuk.
- Papier ksero 2 paczki.

5. Potrzeba rozwijania przedsiębiorczości, kreatywności oraz planowania i organizacji pracy

Zmieniająca się rzeczywistość społeczna i ekonomiczna, rosnące wymagania wobec absolwentów szkół stawiają przed nauczycielami nowe wymagania. Zgodnie z „Podstawą programową kształcenia ogólnego” (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r.) oraz zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych szkoła powinna przygotować ucznia do roli aktywnego człowieka, który potrafi wytyczać sobie cele życiowe i dążyć do ich realizacji.

Potrzeba zwiększenia potencjału obywateli w zakresie przedsiębiorczości zaakcentowana jest także w inicjatywach przewodnich strategii „Europa 2020” na rzecz zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Zwiększenie kreatywności na wszystkich poziomach kształcenia jest ponadto długoterminowym celem strategicznych ram współpracy europejskiej „Kształcenie i szkolenie 2020”. Unia Europejska promuje przedsiębiorczość jako kluczowy czynnik konkurencyjności, a także uwypukla znaczenie przedsiębiorczości poprzez wspieranie zaradnego, aktywnego i pomysłowego sposobu myślenia i umiejętności związanych z przedsiębiorczością.

Przedsiębiorczość jest jedną z ośmiu kluczowych kompetencji niezbędnych człowiekowi do samorealizacji oraz integracji społecznej. Przedsiębiorczość to także chęć

i zdolność do podejmowania różnych zadań zwłaszcza w dziedzinie przemysłu i handlu. Zatem przedsiębiorczość to pewien sposób działania i myślenia, coś, co możemy nabyć w procesie nauki i wychowania lub odkryć poprzez aktywność.

Pomimo wielu przedsięwzięć podejmowanych przez nauczycieli i wychowawców nadal wśród uczniów Zespołu Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych w Skarżysku-Kamiennej stwierdza się niską świadomość dotyczącą potrzeb rynku pracy i własnego rozwoju edukacyjno-zawodowego. Potwierdzają to wyniki z przeprowadzonych badań sondażowych i informacje zwrotne od naszych wychowanków. Problem ten sygnalizują również nauczyciele (łącznie ośmiu) pracujący z klasami branżowymi. Ponadto nasza placówka nie dysponuje odpowiednimi środkami finansowymi potrzebnymi do prowadzenia profesjonalnych zajęć z zakresu przedsiębiorczości i kreatywności zgodnych z oczekiwaniami naszych podopiecznych. Na podstawie analiz uzyskanych wyników z przeprowadzonych badań (15 uczniów) można stwierdzić, że istnieje potrzeba uwzględnienia kolejnych przedsięwzięć w ramach realizacji w/w projektu jako jednego z priorytetowych działań.

Biorąc także pod uwagę środowisko, w którym żyją nasi uczniowie, trudne warunki na rynku pracy, dużą skalę bezrobocia, niską wiedzą praktyczną w dziedzinie ekonomii i problem ze znalezieniem dobrze płatnej pracy, chcemy zająć się problemami związanymi z ich przyszłością. Proponujemy uczestnikom projektu zajęcia, które pozwolą im poznać swoje cechy charakteru, słabe i mocne strony, opracować dalszą drogę edukacyjną ze wskazaniem na kierunki ekonomiczne. Im wcześniej młodzi ludzie zaczną poważnie rozpatrywać różne aspekty życia dorosłego, tym łatwiej odnajdą się nim. Rozsądnie wybrany zawód pozwoli im znaleźć pracę, co w konsekwencji zapobiegnie wykluczeniu społecznemu. Ponieważ skutecznie prowadzone zajęcia motywują do nauki i mogą zapobiec nieprzemyślanym decyzjom dotyczącym dalszej ścieżki edukacji i kariery, co ma znaczenie przy dzisiejszym wysokim bezrobociu wśród ludzi młodych.

Podczas spotkań organizowanych w ramach tego przedsięwzięcia będziemy rozwijać w naszych wychowankach wrodzone predyspozycje - umiejętność kreatywnego myślenia, twórczego podejścia do problemów i poszukiwania innowacyjnych rozwiązań, które stanowią obecnie o sukcesie jednostki. Coraz częściej oprócz fachowej wiedzy, poszukuje się pracowników posiadających takie umiejętności jak: samodzielność w podejmowaniu decyzji, kreatywność, pewność siebie, umiejętność pracy w zespole, pomysłowość, umiejętność organizowania sobie pracy. Przedsiębiorczość to sposób patrzenia na świat i umiejętność znalezienia w nim odpowiedniego miejsca dla siebie. To odwaga w realizacji własnych

pomysłów, to z jednej strony zdolność do wykorzystania nadarzających się okazji, a drugiej umiejętność przystosowania się do zmieniających się warunków.

Warsztaty z zakresu Przedsiębiorczości i Kreatywności oraz Planowania i Organizacji Pracy są propozycją przygotowania młodzieży do aktywnego udziału w życiu gospodarczym, społecznym i zawodowym. Mają na celu wykorzystanie wiedzy uczniów dotyczącej zagadnień z przedsiębiorczości w praktycznych działaniach. Uczniowie mogą prowadzić firmę, brać udział w grach czy też podejmować inne projekty o charakterze ekonomicznym. Podczas realizacji projektu szczególny nacisk jest położony na kształtowanie umiejętności oraz postaw osoby przedsiębiorczej i kreatywnej, a także praktyczne zastosowanie wiedzy dotyczącej zaradności i gospodarności. Staramy się uświadomić naszym uczniom, że od tego, co umieją, jaką wiedzą i jakimi umiejętnościami dysponują, jak potrafią radzić sobie we współczesnym świecie, zależy ich przyszłość.

Mamy świadomość potencjału tkwiącego w młodzieży, dlatego też poprzez proponowane zajęcia chcemy rozwijać bardzo ważne dziś umiejętności takie jak: kreatywność, umiejętność współpracy, myślenie twórcze, komunikatywność oraz przedsiębiorczość. Rozbudzenie i rozwijanie w uczniach ducha przedsiębiorczości sprawi, że staną się odpowiedzialnymi obywatelami i świadomymi konsumentami oraz będą potrafili radzić sobie w życiu w każdej sytuacji i w każdych warunkach. W programie zdobywanie wiedzy łączymy z kształceniem umiejętności, a także pobudzaniem ucznia do aktywności i samodzielnego, kreatywnego myślenia. Realizując program jesteśmy otwarci na pomysły uczniów i podążamy za potrzebami zarówno grupy jak i indywidualnymi.

Nie można zapomnieć, że nasza młodzież często ma trudności z podejmowaniem decyzji – przecenia własne możliwości bądź nie wierzy w odniesienie sukcesu. Często liczy na nasze wsparcie. Dlatego zadaniem nauczycieli jest wyposażać uczniów w wiedzę przydatną do podejmowania decyzji, kształcić elementarne umiejętności funkcjonowania w grupie, uczyć odpowiedzialności i przedsiębiorczości oraz rozwijać kreatywność ucznia. Na podstawie analizy uzyskanych wyników oraz rozmów z uczniami można stwierdzić duże zapotrzebowanie na takie zajęcia. Pytania zadawane uczniom na zakończenie zajęć i uzyskane odpowiedzi posłużyły wyciągnięciu wniosków. Wszyscy uczniowie stwierdzili, że zajęcia były przydatne i wiedzą, w jaki sposób mogą wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności w przyszłości. Świadczy to o dużym zainteresowaniu nowymi przedsięwzięciami podejmowanymi w Zespole Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych w ramach wzbogacenia oferty oddziaływań pedagogicznych. Realizacja kolejnego projektu przyczyni

się więc do znacznego wzrostu kreatywności i przedsiębiorczości wśród uczniów szkoły branżowej uczestniczących w w/w projekcie.

Zapotrzebowanie:

- papier ksero 2 paczki
- mazaki 2 opakowania
- klej biurowy 2 sztuki

6. Potrzeba eliminowania zachowań agresywnych i rozwijania umiejętności społecznych.

Każdy akt agresji ma wiele przyczyn, które tkwią zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz nastolatka. Kiedy mowa o przyczynach wewnętrznych, agresywni młodzi ludzie często prezentują cały zakres zazębiających się i wzajemnie pogarszających deficytów. Nasi wychowankowie posiadają słabo rozwinięte umiejętności interpersonalne i społeczno-poznawcze, które razem umożliwiają efektywne zachowanie prospołeczne. Wyrażana przez nich agresja stanowi odzwierciedlenie braków w umiejętnościach psychologicznych i społecznych. Młodym ludziom z deficytami umiejętności często brakuje wiedzy i zdolności do tego, żeby raczej prosić niż żądać, negocjować, poszukiwać kompromisu lub w inny sposób reagować właściwie w obliczu konfliktu. Zamiast tego raczej sięgają do agresji fizycznej i zaspokajają swoje pragnienie natychmiastowej gratyfikacji, niż ćwiczą samokontrolę. Ulegają silnemu pobudzeniu, zdenerwowaniu i stają się agresywni. Tej młodzieży brakuje umiejętności niezbędnych do radzenia sobie z frustracją, skutecznego odpowiadania na skargi, złośliwości, polecenia lub oskarżenia innych ludzi, oraz kompetencji w innych ważnych obszarach osobistych i interpersonalnych. Ich impulsywność i nadmierne poleganie na agresywnych sposobach osiągania celów są często odzwierciedleniem braków w umiejętności kontrolowania złości. Trening Zastępowania Agresji (ART.) sprawdza się w szeroko rozumianej profilaktyce społecznej zarówno, jako propozycja nauczania postaw i zachowań prospołecznych oraz jako oferta diagnostyczno - terapeutyczna zmiany zaburzonych zachowań. Program ten oddziałuje na trzy komponenty agresji: deficyty umiejętności społecznych, trudności kontroli złości, specyficzne wzory myślenia.

Na podstawie informacji z ewaluacji z wcześniej realizowanych projektów, przeprowadzonych wywiadów z psychologiem, pedagogiem, nauczycielami oraz wychowawcami (łącznie 15 osób), analizy dokumentacji wychowanków (zalecenia Poradni

Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie udziału wychowanków w Treningu Zastępowania Agresji), jak również przeprowadzonych wywiadów wśród wychowanków (15 podopiecznych) wynika, że potrzebą uczniów jest uczestnictwo w zajęciach, które korygują ich agresywne zachowania. Realizacja warsztatów z TZA przyczyni się do zmiany zachowań wychowanków, wpłynie na poprawę w dziedzinie umiejętności społecznych, lepszego kontrolowania złości i osiągnięcia bardziej zaawansowanych stadiów wnioskowania moralnego. Uczestnicząc w treningu umiejętności społecznych młodzież dowie się, co robić, aby osiągać sukcesy społeczne. Trening kontroli złości nauczy ich, czego nie robić w stanie pobudzenia emocjonalnego. Dostarczy technik identyfikowania sygnałów złości i reagowania we właściwy sposób. Wnioskowanie moralne pozwoli wychowankom rozważyć różne punkty widzenia oraz podejmować odpowiednie i dojrzałe decyzje.

Warsztaty odbywałyby się w 7 - 8 osobowych grupach. W celu uatrakcyjnienia zajęć oraz lepszego wzajemnego poznania grupy potrzebne jest doposażenie sali treningowej w radiomagnetofon z zestawem płyt z muzyką relaksacyjną, zakup gry integracyjnej - wieży Bob klocki oraz zakup gier planszowych. Zasadnym jest również uwzględnienie wyjścia z uczestnikami treningu na basen, gdyż, środowisko wodne jest czynnikiem redukującym zachowania agresywne.

7. Potrzeby z zakresu filmoterapii

Filmoterapia, jako jedna z najskuteczniejszych metod pracy z uczniami niedostosowanymi społecznie. Specyfika pracy z uczniem niedostosowanym społecznie, z uczniem mającym często kilkuletnie opóźnienie w realizowaniu obowiązku szkolnego, negatywny stosunek do szkoły, nauki, do zdobywania wiedzy, z uczniem o obniżonym poziomie inteligencji, zwiększonym poziomem neurotyzmu i silnymi defektami w zakresie inteligencji emocjonalnej, wymaga przemyślanych, skutecznych metod pracy, dzięki którym najlepiej „mimoходом” przemycone zostaną zamierzone treści. Doświadczenia nauczycieli i wychowawców zdobyte przez lata pracy w Zespole Placówek Resocjalizacyjno Wychowawczych, z młodzieżą tzw. „trudną” naprowadziły do odkrycia i zastosowania najskuteczniejszej metody, jaką okazała się filmoterapia.

Przeprowadzone badania za pomocą ankiety (załącznik nr 5), na temat skutecznych metod pracy, wśród nauczycieli i wychowanków naszej placówki potwierdziły, iż jest to najbardziej pożądana, przez młodzież metoda pracy, jak również, w opinii, nauczycieli

najbardziej skuteczna. Badaniom poddano 45 wychowanków, z czego 98% uznało oglądanie filmów za najbardziej ulubioną metodę pracy na lekcji. Wśród 20 nauczycieli 82% uznało pracę w oparciu o film za najbardziej skuteczną metodę, przynoszącą najlepsze i trwałe efekty pracy z młodzieżą w naszej placówce.

Wyniki te potwierdzają również badania przeprowadzone w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przeszłości Młodzieży przeprowadzone na terenie Krakowa wśród 5000 gimnazjalistów, które wykazały, że oglądanie filmów jest drugim z najczęstszych sposobów spędzania czasu wolnego, zaraz po spotkaniach z kolegami, i przed uprawianiem sportu. (*Raport badań ilościowych „Mój wolny czas” opracowany przez Biuro Badań Społecznych Obserwator*). Od kilkunastu lat mamy do czynienia z prawdziwym zalewem produkcji filmowych, do których dostęp, wraz z powszechnie dostępnym Internetem stał się nieograniczony. Filmy są częścią naszego życia i kultury, której charakter jest w coraz większym stopniu audiowizualny. Filmy, chcemy tego, czy też nie, oddziałują na kształtowanie charakterów młodych ludzi, dlatego też wskazanym byłoby ukierunkować ich upodobania we właściwą stronę. Naszym zadaniem, jako nauczycieli młodego pokolenia, a zwłaszcza młodzieży, która nie ma właściwych wzorców w swoim środowisku, jest kierowanie ich rozwojem poprzez podsuwanie wartościowych treści, które mogą pełnić rolę wielokierunkowego drogowskazu. Film jest ku temu najlepszym narzędziem, może mieć, bowiem wiele pozytywnych aspektów swojego działania.

Naukowcy D.Wedding i M.A.Boyd, zajmujący się badaniem tej dziedziny życia twierdzą, że spośród wszystkich form sztuki, film ma największą siłę oddziaływania na odbiorcę. Stan człowieka oglądającego film, opisują, jako stan dysocjacji, w którym rzeczywistość i poczucie realności są na chwilę zawieszane. Widz identyfikuje się z bohaterami, postrzega zdarzenia z filmu, jako swoje własne doświadczenia. Niektórzy zarzucają twórcom filmów, że promują w swoich dziełach zachowania niewłaściwe, pochwalają przemoc, wzbudzają w młodych ludziach agresję wobec otoczenia. Twórcy nurtu filmoterapii wychodzą jednak z założenia, że skoro film może mieć negatywny wpływ, może również mieć właściwości lecznicze i może modelować w ludziach również zachowania właściwe. Z tego powodu filmoterapia została uznawana przez wiele autorytetów w tej dziedzinie, za bardzo skuteczne narzędzie w pracy resocjalizacyjnej oraz psychoterapeutycznej. Film pozwala nie tylko na spotkanie z własnymi emocjami, ale również na zaakceptowanie ich w bezpiecznych warunkach. Jest to szczególnie wartościowe w przypadku nieprzyjemnych i negatywnych emocji, których, na co dzień unikamy. Gdy oglądamy film, identyfikujemy się z bohaterem, zwłaszcza, jeśli jest podobny do nas pod

względem wieku, płci czy problemu, z jakim się zmagają. Następnie doświadczamy tzw. *Katharsis* – docieramy do głęboko ukrytych emocji. W końcowej fazie następuje wgląd – zastanawiamy się nad tym, czego doświadczaliśmy i przekładamy rzeczywistość filmową na swoje życie. W filmie spotykamy się, więc nie tylko z bohaterem filmowym, ale właściwie sami ze sobą i swoimi emocjami. To, że nie analizujemy bezpośrednio swojej osoby, tylko sytuację bohatera filmowego, jest dla nas bezpieczne. Dzięki temu film rozbraja na chwilę wszystkie nasze mechanizmy obronne. Dlatego osoby, które, na co dzień nie płaczą, w kinie doświadczają oczyszczającej roli łez. Można wtedy bezpiecznie zapłakać nad smutną rzeczywistością filmową, a jednocześnie nad sobą samym. Dzięki temu kino ma olbrzymi potencjał. Ze spotkania z filmem i samym sobą wracamy bezpiecznie do rzeczywistości. Ważne jest wtedy, żeby to, czego doświadczaliśmy, zinterpretować i nazwać. Ciekawe rzeczy z terapeutycznego punktu widzenia mogą się zdarzyć podczas dyskusji o filmie w grupie, pojawiają się odmienne punkty widzenia i interpretacje. Oglądając filmy, uruchamiamy mechanizm projekcji, przez co przypisujemy bohaterowi filmowemu swoje własne uczucia i emocje. To, co widzimy w filmie i na co zwracamy uwagę świadczy o nas samych. Film to jedna z najprzyjemniejszych form terapii, a także form wsparcia dla osób, które chcą polepszyć, jakość swojego życia i lepiej rozumieć siebie oraz innych. Filmy pomagają poznawać wieloznaczność natury ludzkiej, przyglądać się dylematom moralnym bohaterów, przez co inspirują do refleksji nad własnym systemem norm i zasad moralnych i pozwalają go kształtować.

Z pełną odpowiedzialnością możemy, więc powiedzieć, że mogą one pełnić rolę resocjalizacyjną. Dobry seans filmowy może być również niezwykle cenną lekcją inteligencji emocjonalnej. Obserwując emocje bohaterów młody człowiek, uczy się rozpoznawania różnych, często subtelnych stanów emocjonalnych, nazywania ich, rozwija w sobie empatię. Może również nauczyć się jak w konstruktywny i społecznie aprobowany sposób wyrazić swoje emocje i jak radzić sobie z emocjami swoimi i innych ludzi. Większość naszych wychowanków to dzieci z ogromnymi deficytami emocjonalnymi, dla nich, więc seans filmowy połączony z dyskusją i pewnym wyjaśnieniem emocji oglądanych na ekranie, może okazać się niezwykle ważny i wartościowy. Filmy mogą być również pomocne w budowaniu adekwatnego obrazu własnej osoby, w filmie można znaleźć potwierdzenie siebie, jako wartościowej osoby, można też z innej perspektywy spojrzeć na swoją ewentualną odmienność.

Wartość filmów w resocjalizacji dostrzegana jest również na polu uczenia młodzieży niedostosowanej społecznie, często niemającej prawidłowych wzorców zachowań społecznie

aprobowanych w domu rodzinnym, prawidłowych relacji między ludzkich, których filmy są prawdziwą skarbnicą. Film ma również ogromnie ważny aspekt poznawczy, pozwala, bowiem czerpać wiedzę o otaczającym świecie, zwraca uwagę na to, co ważnego i interesującego dzieje się w otaczającej nas rzeczywistości. Film pozwala zobaczyć miejsca, których nigdy nie odwiedzimy, poznać historię i wydarzenia, o których nie przeczytamy w podręczniku szkolnym. Często to właśnie film inspiruje do samodzielnych poszukiwań i zgłębiania wiedzy na interesujące nas tematy.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na skuteczność tej metody oraz potrzebę wykorzystywania jej, dlatego postanowiliśmy zorganizować w ramach projektu zajęcia metodą filmoterapii przygotowujące naszych uczniów Szkoły Branżowej do życia w społeczeństwie, w świecie ludzi dorosłych, między innymi na rynku pracy.

Zajęcia Filmoterapii miałyby charakter zajęć grupowych. W zajęciach uczestniczyłyby od 5 – 8 wychowanków. Grupą docelową objętą zajęciami w ramach planowanych działań projektowych będą uczniowie kl. I-III Szkoły Branżowej- kierunku kucharz, którzy w czasie realizacji projektu będą wychowankami Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii i Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Skarżysku – Kamiennej.

Seanse video, w których uczestniczyliby wychowankowie poprzedzone byłyby przygotowanymi referatami wprowadzającymi w tematykę filmu, sugerowałyby, na co należy zwrócić szczególną uwagę, a kończyłyby się grupową dyskusją na temat treści filmu. Rozmowa kierowana przez prowadzącego, naprowadzałaby do wysnucia pozytywnych, budujących i wartościowych wniosków. Ponadto na zajęciach filmoterapii wychowankowie mieliby możliwość poszerzenia bardzo ubogiej wiedzy z zakresu sztuki filmowej, tematyki dzieł filmowych, gatunków i wielu zagadnień związanych z X Mużą.

W ramach programu, filmoterapii poruszane zostałyby m.in. następujące tematy:

1. Kino animowane, ale nie Disney!
2. Co komputer może w kinie?
3. Gatunek filmowy i jego wyznaczniki formalne.
4. Poetyka kina grozy.
5. Przemoc w filmie – potrzebna czy zbędna?
6. Najpiękniejsze sceny miłosne w historii kina.
7. Resocjalizacja – czy możliwa tylko w kinie?
8. Przyjaźń w filmie – czy jest możliwa w moim życiu?
9. Drogowskazy moralne bohaterów filmowych.

Na **kanon filmów**, który ulegałby oczywiście modyfikacji ze względu na indywidualne potrzeby stale rotującego zespołu wychowanków oraz doraźne problemy natury wychowawczej, **składałyby się m.in. takie filmy jak:**

1. Amadeusz - umiłowany przez Boga, czyli o konflikcie między cywilizowaną miernością, a szaleństwem geniuszu. (reż. M. Forman).
2. Bram Stoker's Dracula - o miłości silniejszej niż śmierć, czyli potwór romantyczny. Siła miłości, stosunek do kobiety, savoir – vivre; (reż. F.F. Coppola).
3. Excalibur - mityczny czas, gdy ludzie uczyli się żyć w zgodzie z bogami, czyli o roli i wartości prawdziwej przyjaźni, fałszu i podstępie w naszym życiu; (reż. J. Borman).
4. Forrest Gump - nieprawdopodobnie pociągająca baśń o człowieku innym, (reż. R. Zemeckis).
5. Fortepian - wzruszenie, dla którego chodzimy do kina, czyli o istocie kobiecości, (reż. J. Campion).
6. Imię róży - morderstwa w klasztorze, czyli średniowieczna opowieść o wadze cierpliwości, obserwowaniu szczegółów i nieuchronności kary. (reż. J.J. Annaud).
7. Lista Schindlera – człowiek potrafi i chce być dobry niezależnie od sytuacji, (reż. S. Spielberg).
8. Mąż fryzjerki - spełnienie chłopięcych fantazji, czyli o miłości, która zawsze nadchodzi, (reż. P. Leconte).
9. Milczenie owiec - gdy zaciera się granica dobra i zła, (reż. J. Demme).
10. Misja - Mendoza powtórnie tracący niewinność, czyli o potrzebie silnych i trwałych wartości w życiu, (reż. R. Joffe).
11. Niebezpieczne związki - smutna zabawa w miłość, czyli dlaczego należy być wiernym, (reż. S. Frears).
12. Ran - Król Lear w Japonii, czyli Szekspir i Kurosawa o wierności, prawdzie, właściwie pojętym bohaterstwie i odpowiedzialności za drugiego człowieka, (reż. A. Kurosawa).
13. Thelma i Louise, czyli pułapka wolności, (reż. R. Scott).
14. Zelig - każdy ma swoje 15 minut sławy, które musi umiejętnie wykorzystać, (reż. i scen. W. Allen).

Do realizacji wyżej wymienionych celów niezbędny będzie sprzęt RTV:

- telewizory szt. 3 (dla MOS, MOW oraz do szkoły)
- odtwarzacze DVD – 3 szt.(dla MOS, MOW, do szkoły), filmy profilaktyczne takie jak: Zestaw filmów profilaktycznych. Profilaktyka uzależnień (12 filmów z licencją dla

placówek oświatowych: Alkohol. Narkotyki. Nikotyna. Agresja. Tolerancja. Hazard. Wychowanie seksualne).

Chcąc jak najlepiej przygotować młodzież szkoły zawodowej chcielibyśmy uzupełnić ich wiedzę z zakresu doradztwa zawodowego dzięki serii filmów:

- „Kalejdoskop zawodowy” jest to Filmowa prezentacja ponad 100 zawodów. Zawody o ustabilizowanym popycie na rynku pracy, zawody najchętniej wybierane oraz nowe zawody z przyszłością.

Autoprezentacja cykl filmów „Mowa ciała w praktyce” cz. I-III.

8. Potrzeby z zakresu resocjalizacji

Wszyscy uczniowie ZPRW są dziećmi niedostosowanymi społecznie lub zagrożonymi niedostosowaniem, większość posiada orzeczenie PPP o potrzebie kształcenia specjalnego. Ich możliwości intelektualne, umiejętności uczenia się a przede wszystkim motywacja do nauki, pracy, umiejętność funkcjonowania w sytuacjach nowych, trudnych, umiejętność współdziałania oraz właściwego zachowania społecznie aprobowanego to czynniki, które potwierdzających kwalifikacje zawodowe wynika, iż nasi uczniowie pomimo wielu oddziaływań resocjalizacyjnych wciąż potrzebują działań i czasu na opanowanie tychże umiejętności, niezbędnych do zdania egzaminu zawodowego. Ze względu na ogromne deficyty naszych podopiecznych, wiele pracy należy włożyć w kształtowanie umiejętności właściwego, społecznie aprobowanego zachowania, na budowanie motywacji do nauki i pracy, na radzenie sobie ze stresem w sytuacjach trudnych oraz na wyrobienie umiejętności współpracy w grupie.

Celem zajęć resocjalizacyjnych jest (Zdaniem M. Grzegorzewskiej) „przywrócenie jednostce niedostosowanej społecznie możliwego do osiągnięcia dla niej poczucia normalności, usprawnienia jej, uzbrojenia w wiedzę, umiejętności uzdalniające ją do pracy użyteczności społecznej, a więc umożliwienie jej włączenia się w nurt otaczającego ją życia społecznego”. Celem zajęć resocjalizacyjnych jest odrzucanie zachowań antagonistyczno-destrukcyjnych, uruchomienie prawidłowych mechanizmów socjalizacyjnych, prospołecznych, naprawa moralna, etyczna, kulturowa, obyczajowa, ukształtowanie w odpowiedni sposób

mechanizmów kontroli wewnętrznej, panowania nad własnymi emocjami, kształtowanie odpowiedzialności.

Placówka resocjalizacyjna zmuszona jest wypracować taki system oddziaływań, aby każdy z wychowanków miał możliwość uczestniczenia w interesujących, nieszablonowych, stymulujących jego aktywność zajęciach, zarówno w środowisku koniecznej izolacji, jak i środowisku pozazakładowym. Placówka resocjalizacyjna, której zadaniem jest przygotowanie wychowanków do ponownego uczestnictwa w społeczeństwie, musi świadomie osłabić, a w efekcie zminimalizować podatność jednostki na negatywne oddziaływania. Innymi słowy, należy stworzyć taki system organizacyjny procesu resocjalizacyjnego, aby uczeń został jak najlepiej przygotowany na powrót do społeczeństwa we wszystkich jego aspektach.

Proces dydaktyczny szkoły uwzględnia cele zmierzające do dokonania trwałych przemian w sferze struktur osobowości uczniów. W toku nauczania resocjalizacyjnego eliminuje się negatywizm szkolny oraz zaniedbanie pedagogiczne uczniów.

Dodatkowe zajęcia z resocjalizacji będą formą zajęć pozalekcyjnych, które poprzez wprowadzanie w otaczający świat będą uczyły naszych uczniów prawidłowego w nim funkcjonowania. Najlepszą formą resocjalizacji jest aktywny udział w życiu społecznym, kulturalnym, środowiska lokalnego, branie udziału w imprezach miejskich, wystawach, festynach, spotkaniach z ciekawymi ludźmi, czy choćby korzystanie z takich miejsc jak dom kultury, kino, teatr, basen, lodowisko. Nasze wieloletnie doświadczenia, jako placówki resocjalizacyjnej, wskazują, iż doskonałą formą resocjalizacji są również wszelkie aktywne formy spędzania czasu wolnego takie jak; wycieczki piesze, rowerowe, biwaki, rajdy, jak również metody pracy arteterapeutyczne należą do nich: - muzykoterapia, - teatroterapia, - biblioterapia, - filmoterapia. Organizowane wieczory recytatorskie, - wieczory baśni i bajek, - seanse filmowe, - zabawy, gry i rozrywki, - konkursy (krótko- i długotrwałe) są ważnym elementem resocjalizacji.

Aby poznać opinię zainteresowanych przeprowadzono ankietę na temat zajęć pozalekcyjnych wśród uczniów i nauczycieli. W badaniu uczestniczyło 30 uczniów i 10 nauczycieli. W ankiecie zadano następujące pytania:

- Czy twoim zdaniem zajęcia pozalekcyjne są ważnym elementem edukacji młodego człowieka?

22 uczniów odpowiedziało tak, 8 odpowiedziało nie

10 nauczycieli odpowiedziało tak

- Czy korzystasz lub prowadzisz zajęcia pozalekcyjne?

21 uczniów odpowiedziało tak, 8 odpowiedziało nie

9 nauczycieli odpowiedziało tak, 1 nauczyciel odpowiedział nie

- Czy zajęcia z resocjalizacji są twoim zdaniem potrzebne w szkole?

26 uczniów odpowiedziało tak, 4 uczniów odpowiedziało nie

10 nauczycieli odpowiedziało tak

- Co osiągasz dzięki uczestnictwu w dodatkowych zajęciach?

10 uczniów odpowiedziało – umiejętności prawidłowego funkcjonowania

8 uczniów odpowiedziało – współpracy w grupie

12 uczniów odpowiedziało- nową wiedzę

- Które z zajęć pozalekcyjnych lubisz najbardziej?

8 uczniów odpowiedziało – zajęcia ICT, 9 uczniów odpowiedziało, że zajęcia resocjalizacyjne, 11 uczniów zajęcia sportowe, 2 uczniów biblioteczne

- Na moją chęć uczestnictwa w zajęciach wpływa:

22 uczniów walka z nudą

8 uczniów chęć zdobycia dodatkowej wiedzy

Na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród uczniów i nauczycieli, orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia, oraz IPET-u wynika, iż wskazane byłoby, aby zapewnić uczniom jak najwięcej zajęć dodatkowych. W placówce resocjalizacyjnej, jaką jesteśmy, zajęcia o charakterze resocjalizacyjnym są zadaniem priorytetowym, gdyż są one niezbędne do przywrócenia naszych podopiecznych do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie i przygotowania ich do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

Dzięki indywidualnym i grupowym zajęciom z resocjalizacji możliwa będzie;

- trafna i rzetelna diagnoza zaburzeń i dysfunkcji w indywidualnym i społecznym funkcjonowaniu wychowanków,
- rozpoznanie i zaspokojenie niezaspokojonych przez środowisko rodzinne potrzeb wychowanka,

- poszukiwanie optymalnych rozwiązań z punktu widzenia istniejących realnych możliwości oraz interesów wychowanka,
- kształtowanie poczucia własnej wartości,
- kształtowanie motywacji i pożądanых postaw,
- przysposobienie wychowanka do adekwatnego funkcjonowania w takich rolach społecznych, jak rola ucznia w szkole, pracownika, obywatela, itp.
- kształtowanie umiejętności współpracy w grupie,
- prawidłowa adaptacja do społeczeństwa.

Do realizacji wyżej wymienionych działań, których zadaniem jest uspołecznianie naszych wychowanków, poprzez aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, niezbędne są przede wszystkim środki materialne potrzebne na umożliwienie im udziału w życiu kulturalnym miasta, środki na wyjście do kina, teatru, na basen, lodowisko itp. Wskazane byłyby również środki na organizację ciekawych i rozwijających form spędzania czasu wolnego, wycieczek, rajdów, biwaków, których inicjatorami i organizatorami mogą być sami uczniowie. Wskazane byłoby doposażenie placówki w rowery, jako że wycieczki rowerowe cieszą się ogromnym powodzeniem wśród wychowanków i są doskonałą formą resocjalizacji. Do realizacji zajęć arteterapeutycznych niezbędne są materiały plastyczne; bloki, kredki, farby, nożyczki. Do biblioterapii dobrze byłoby doposażyć bibliotekę szkolną w pozycje resocjalizujące, polecane dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Uczestnikami biblioterapii prowadzonej w szkole są uczniowie, którzy z różnych względów potrzebują psychicznego wsparcia, rzeczowej informacji i pomocy w rozwiązywaniu ważnych dla nich problemów. Są to najczęściej uczniowie o zaburzonym zachowaniu wynikającym z zaburzeń emocjonalnych, uczniowie, którzy czują się skrzywdzeni, odrzuceni, którzy mają kłopoty z nauką, zagrożeni alkoholizmem lub narkomanią, ale przede wszystkim uczniowie, którzy weszli w kolizję z prawem. Księgozbiór nauczyciela biblioterapeuty powinien być, zatem dostosowany do autentycznych potrzeb uczestników procesu biblioterapeutycznego.

9. Potrzeba rozwijania kompetencji zawodowych poprzez udział w kursach doskonalących z zakresu carvingu, kelnerskim i barmańskim

Jedzenie jest jedną z podstawowych przyjemności dla każdego człowieka. Dobre jedzenie i świetny serwis potrafią czynić cuda. Zaobserwować to można w każdej restauracji. Na podstawie analiz uzyskanych wyników z przeprowadzonych badań dotyczących potrzeb uczniów w zakresie doskonalenia swoich umiejętności zawodowych, w których wzięło udział 15 uczniów Szkoły Branżowej I Stopnia Specjalnej można stwierdzić, że istnieje potrzeba przeprowadzenia kursów doskonalących z zakresu carvingu, barmana i kelnera (kwestionariusz ankiety w załączeniu). Uzyskane na kursach umiejętności będą miały znaczący wpływ na funkcjonowanie absolwentów na rynku pracy. Nasza placówka nie dysponuje odpowiednimi środkami finansowymi niezbędnymi do zorganizowania profesjonalnych kursów.

Kurs barmana ma na celu poszerzenie świadomości związanej z pracą barmana, rozwój własnych umiejętności, jak również przedstawienie drogi, którą absolwent może obrać po ukończeniu edukacji szkolnej. Wiedza, praktyka oraz świadomość własnych możliwości na pewno ułatwi znalezienie pracy i pokieruje we właściwą stronę związaną z karierą w zawodzie. Na kursie uczniowie poznają historię barmaństwa, dowiedzą się ciekawostek na temat alkoholi, spróbują swoich sił przyrządzając bezalkoholowe drinki.

W wyniku przeprowadzonych badań dotyczących potrzeb w zakresie doskonalenia swoich umiejętności zawodowych można stwierdzić, że uczniowie naszej placówki chcą podnosić swoje umiejętności i wiedzę w zakresie zarówno przygotowywania posiłków jak i zasad obsługi kelnerskiej. Kurs kelnerski pozwoli im podnieść kwalifikacje, a znajomość zasad obsługi kelnerskiej wpłynie na estetykę pracy i wrażenie wywierane na gościach. Podczas kursu kelnerskiego uczniowie zapoznają się z pracą kelnera, poznają ubiór, postawę, zachowanie. Nauczą się nakrywać stół, nosić zastawę szklaną i porcelanową, witać gości, przyjmować zamówienie, serwować w prosty sposób dania i napoje.

Carving- to wywodząca się z dalekiego wschodu sztuka rzeźbienia w owocach i warzywach oraz fantazyjnej dekoracji potraw, która zachwyca i budzi podziw. Czasami trudno uwierzyć, że punktem wyjścia do takiego arcydzieła było zwykłe warzywo. Obecnie naukę rzeźbienia w owocach i warzywach rozpoczynają w Tajlandii dzieci w wieku 11 lat, a jej kontynuacja ma miejsce w gimnazjach i szkołach średnich, jak również, fakultatywnie, na uniwersytetach. W Tajlandii sztuka ta nosi miano Kae-Sa-Luk, a pod nazwą Carvingu

rozprzestrzeniła się stamtąd na cały świat. Jej dzieła podziwiać można przede wszystkim na rozmaitych konkursach, ale też w najlepszych hotelach i restauracjach, których szefowie kuchni często za punkt honoru stawiają sobie, aby serwowane potrawy miały jak najbardziej wyrafinowany wygląd. Przeprowadzone badania wśród 15 uczniów i 3 nauczycielek wskazują, że uczniowie wykazują bardzo duże zainteresowanie tak spektakularną formę zajęć, wyrażają pozytywne opinie podkreślając przydatność technik Carvingu w przygotowaniu i podawaniu żywności, zwłaszcza w obecnych czasach, kiedy estetyka i dekoracja w gastronomii jest powszechnie cenioną profesjonalną sztuką. Podczas warsztatów z Carvingu uczniowie zdobędą nowe umiejętności, rozwiną swoje zdolności manualne i kreatywność. Zajęcia będą dostosowane indywidualnie dla każdego ucznia pod względem stopniowania trudności. Nauczą uczniów cierpliwości i wpłyną na koncentrację uwagi. Celem zajęć będzie nabycie przez uczniów niezbędnych wiadomości i umiejętności z zakresu wykonywania dekoracji z owoców i warzyw. Uczniowie poznają historię Carvingu i podstawowe style, będą tworzyć dekoracje z owoców i warzyw, poznają sposoby zabezpieczania i pielęgnacji wyrzeźbionych prac.

10. Informacje o potrzebach pracodawców z terenu powiatu skarżyskiego

Znaczna część bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy województwa świętokrzyskiego posiada jedynie wykształcenie gimnazjalne i niższe. W końcu września 2018 roku stanowili oni 18,8% ogółu wobec 20,2% przed rokiem. Najwięcej osób ukończyło zasadniczą szkołę zawodową (26,1%) oraz szkołę policealną i średnią zawodową (25%). Dyplomem wyższej uczelni legitymowało się 17,1% bezrobotnych. Co czwarty nie posiadał kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego.

Wśród czynników ograniczających potencjał gospodarczy regionu wymienić należy te związane z demografią i kapitałem ludzkim. Malejące zasoby pracy oraz silne braki wykwalifikowanej kadry wymuszają zwiększenie dopasowania kompetencyjnego i uzupełnienie deficytów w kwalifikacjach zarówno osób bezrobotnych, biernych zawodowo jak i pracujących. Uruchomienie rezerw podaży pracy będzie w najbliższych latach najważniejszym wyzwaniem polityki rynku pracy i skutecznym sposobem trwałego złagodzenia niekorzystnego wpływu przemian demograficznych na strukturę zatrudnienia.

(źródło: Barometr zawodów 2019 – raport podsumowujący badanie w województwie świętokrzyskim.)

11. Potrzeba odbywania praktyk u pracodawcy

Według prognozy na 2019 rok, na świętokrzyskim rynku pracy wystąpi zwiększenie zapotrzebowania na siłę roboczą. Deficyt pracowników wystąpi w 26 profesjach, zaś w 7 będzie miała miejsce nadwyżka. W puli zawodów zrównoważonych znalazło się 129 zawodów. (79,6% wszystkich ocenianych zawodów-www.barometrzwodow.pl).

Wyniki badania potwierdzają, że potrzeby zatrudnieniowe regionalnych pracodawców nie są w zadawalającym stopniu zaspakajane, a braki kadrowe przewidywane są w wielu branżach.

Grupa zawodów deficytowych w branży gastronomicznej powiększyła się o szefów kuchni. W przypadku kucharzy oraz piekarzy deficyt utrzymuje się kolejny rok. Istotną barierą wpływającą na problemy w znalezieniu odpowiednich kandydatów do pracy są nieatrakcyjne warunki pracy. Często jest to nienormowany czas pracy i stosunkowo niskie wynagrodzenie. Trudno jest znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy w wyuczonym zawodzie z uwagi na brak wystarczających umiejętności praktycznych do pracy na samodzielnym stanowisku. Dodatkowo brak doświadczenia zawodowego (w przypadku absolwentów szkół gastronomicznych) powoduje niechęć do pracy w wyuczonym zawodzie.

Ważnym celem jest nawiązanie współpracy z pracodawcami, co pozwoli na podniesienie umiejętności zawodowych i zwiększy szansę na podjęcie pracy w przyszłości. Potrzeba uczniów w zakresie ich lepszego przygotowania do dalszych etapów kształcenia i poruszania się na rynku pracy to udział w praktykach zawodowych, które odbywać się będą u pracodawcy. Uczniowie będą mogli pogłębić swoją wiedzę i umiejętności oraz odnaleźć się na rynku pracy.

Celem praktyki zawodowej jest wprowadzenie uczniów do praktycznego wykonywania zawodu, kształcenie umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznej zdobytej podczas zajęć szkolnych, zdobywanie doświadczenia w samodzielnym i zespołowym wykonywaniu obowiązków zawodowych, poznanie organizacji pracy, kształcenie wysokiej kultury zawodowej. Zajęcia praktyczne odbywać się będą w rzeczywistych warunkach pracy, co pozwala uczniom na skonfrontowanie dotychczas nabytych umiejętności i wiadomości z wymogami na stanowiskach pracy w zakładzie gastronomicznym. Praktyka zawodowa

służy integracji wiedzy teoretycznej z praktyką, jest przedsięwzięciem spajającym oba obszary.

Program praktyki obejmuje zagadnienia związane z nabywaniem i doskonaleniem umiejętności zawodowych w zakładzie gastronomicznym, które mogą przydać się w przyszłej pracy. Praktyka zawodowa ma na celu przybliżenie zasad funkcjonowania nowoczesnego zakładu gastronomicznego. W trakcie realizacji praktyk uczniowie będą obserwować czynności zawodowe pracowników a następnie po zdobyciu doświadczenia w wykonywaniu powierzonych zadań będą samodzielnie wykonywać określone zadania. Praktyka powinna również przygotować do kierowania pracą innych, do pracy i współpracy w zespole, kształtować poczucie odpowiedzialności za jakość wykonywanej pracy, sposób i organizację wykonania zadań zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny. Praktykanci będą mogli zapoznać się z nowoczesnymi technologiami i urządzeniami w produkcji gastronomicznej, sporządzaniem potraw i napojów zgodnie z zasadami racjonalnego żywienia, rozliczaniem kosztów działalności z wykorzystaniem specjalistycznych programów komputerowych, planowaniem i wykonywaniem usług gastronomicznych.

Praktyki zawodowe powinny odbywać się w zakładach gastronomicznych oferujących różnorodny zakres produkcji i usług gastronomicznych. Nad przebiegiem praktyk i jej realizacją czuwa opiekun praktyk. Praktykanci powinni zapoznać się z procesem produkcyjnym oraz działalnością usługową zakładu gastronomicznego poprzez wykonywanie pracy na różnych stanowiskach.

12. Potrzeba rozwijania sprawności fizycznej

Jednym z istotnych czynników wpływających na funkcjonowanie młodego człowieka jest jego prawidłowy rozwój fizyczny. Podnoszenie sprawności oraz aktywne spędzanie czasu wolnego sprzyja prawidłowemu rozwojowi zarówno fizycznemu jak i psychicznemu, co w dorosłym życiu może mieć fundamentalne znaczenie w wykonywaniu obowiązków i osiągnięciu zamierzonych celów. Uczy również współpracy w grupie i przeradza się w pozytywne nastawienie do aktywnego stylu życia w późniejszym wieku. Wpływa pozytywnie na rozwój emocjonalny i społeczny. Aktywność fizyczna ma ponadto bardzo duże znaczenie dla rozwoju prawidłowej postawy ciała, elastyczności stawów, mięśni i ogólnej sprawności ruchowej. Przyczynia się do rozwoju układu oddechowego, zwiększenia pojemności płuc i dotlenienia całego organizmu.

Szkoła nasza dysponuje ubogą bazą sportową, w skład której wchodzi: betonowe boisko (nieodpuszczone do użytkowania), salka gimnastyczna (nieodpowiednie do gier zespołowych) oraz dwie słabo wyposażone siłownie.. Z całej tej bazy sportowej korzystają uczniowie podczas zajęć wychowania fizycznego, dodatkowych zajęć sportowych oraz w czasie wolnym. Szkoła dysponuje sprzętem sportowym, ale jak wszyscy wiemy intensywne jego wykorzystanie zwiększa jego zużycie czego następstwem jest konieczność częstej wymiany..

Nieodłącznym elementem rozwoju chłopców w tym wieku jest współzawodnictwo, taką możliwość daje tenis stołowy, który w naszej Placówce cieszy się dużą popularnością. Potrzebą Placówki, która wynika z aktywności fizycznej uczniów są zajęcia sportowe, które miałyby charakter zajęć grupowych i odbywały by się odpłatnie w Kombinacie Formy. W zajęciach uczestniczyliby od 6 – 8 wychowanków, którzy korzystali by z siłowni oraz tenisa stołowego i ziemnego. Grupą docelową objętą zajęciami sportowymi w ramach planowanych działań projektowych będą uczniowie kl. I-III Szkoły Branżowej- kierunku kucharz, którzy w czasie realizacji projektu będą wychowankami Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii i Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Skarżysku – Kamiennej. Zajęcia sportowe dla uczniów to doskonały sposób, by wcielić w życie powiedzenie "W zdrowym ciele zdrowy duch". Na zajęciach sportowych nauczą się zdrowej rywalizacji i gry fair play oraz rozwiną swoje zainteresowania sportowe. Zadbają o zdrowie i tężyznę fizyczną, poprawią kondycję organizmu. Ruch, który zostanie zapewniony uczniom będzie najlepszym lekarstwem na zdrowy organizm. Z przeprowadzonych rozmów z podopiecznymi wynika, że zajęcia sportowe będą cieszyć się ogromną sympatią i zainteresowaniem. Nasi uczniowie są świadomi jak ważny wpływ mają ćwiczenia siłowe nie tylko na zdrowie i dobre samopoczucie, ale też poczucie własnej wartości. W większość nastolatków myśli nie tylko o polepszeniu kondycji, lecz przede wszystkim sylwetki. Wpajamy im również, iż ćwiczenia siłowe kształtują charakter, a efekty ich ciężkiej pracy będą dostrzegalne, a wówczas staną się oni pewniejsi siebie. Dbalność o zdrowie i sprawność fizyczną jest w dzisiejszych czasach stałym elementem prawidłowego funkcjonowania.

Potrzeby nauczycieli z zakresu doskonalenia

Kadra pedagogiczna ucząca w Zespole Placówek Resocjalizacyjno - Wychowawczych to w większości nauczyciele dyplomowani.

Atuty kadry pedagogicznej:

- wykształcona, kompetentna, profesjonalna i innowacyjna.
- gwarantuje bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne naszym wychowankom.
- stale się doskonalą i podnosi dodatkowe kwalifikacje zgodne z potrzebami uczniów.
- stosuje innowacyjne, aktywizujące metody nauczania i atrakcyjne formy pracy, wykorzystuje nowoczesną bazę dydaktyczną.
- opracowuje i propaguje własne programy autorskie oraz wdraża i realizuje projekty edukacyjne i wychowawcze.
- opiera współpracę z rodzicami i środowiskiem lokalnym na zasadach dialogu i partnerstwa.

Nasza kadra pomimo wysoko wykształconych kompetencji zawodowych wyraża chęć dalszego doskonalenia i poszerzania wiedzy. Rekomenduje się stały monitoring potrzeb szkoleniowych. Wynika to z konieczności reagowania na nowo pojawiające się potrzeby doskonalenia zawodowego. Mając na względzie nowe zadania ustawowe nakładane na jednostki gminne jak i powiatowe zaleca się prowadzenie szkoleń oraz innych form kształcenia i podnoszenia kwalifikacji również z nowych obszarów tematycznych. Ważnym akcentem realizowanych przedsięwzięć szkoleniowych dla pracowników pomocy i integracji społecznej powinno być nabycie przez uczestników nie tylko wiedzy teoretycznej ale również umiejętności praktycznych, niezbędnych podczas wykonywania pracy.

Kompetencje cyfrowe to umiejętności niezbędne we współczesnym świecie. Zasadnym jest, by uczyć młodzież, jak w sposób mądry i bezpieczny korzystać z nowych technologii, czyniąc z nich użytkowników świadomych szans i możliwości, ale też zagrożeń, jakie niesie wirtualna rzeczywistość i nowoczesne narzędzia. W nowoczesnym procesie dydaktycznym, technologie informatyczne uznawane są za istotne dla rozwoju podstawowych i kluczowych kompetencji. Wydajne i skuteczne wykorzystywanie przez uczniów nowoczesnych narzędzi cyfrowych oraz komunikacyjnych jest warunkiem niezbędnym ich sukcesu w przyszłej karierze zawodowej, zatem także elementem koniecznym w nauczaniu w nowoczesnej szkole branżowej. Nauczyciele zgłaszali problem, że uczniowie posiadają

wybiórczą wiedzę informatyczną nastawioną na zabawę, kontakty towarzyskie, a nie zdobywanie informacji i edukację. Podopieczni nie dbają o bezpieczeństwo w sieci i swój wizerunek, nie mają umiejętności uczenia się, brak im konsekwencji i wytrwałości. Nasi wychowankowie mają braki w świadomości własnego procesu uczenia się i potrzeb w tym zakresie oraz problem z zarządzaniem czasem i informacjami.

Analiza problemów, z jakimi zetknęła się w swym życiu młodzież umieszczona w placówce o charakterze resocjalizacyjnym, wykazała, iż mają oni ogromne trudności z oceną zagrożeń związanych z technologią, dbaniem o bezpieczeństwo swoje i innych, a zwłaszcza z poszanowaniem cudzej prywatności.

W związku z szybko rozwijającą technologią informacyjną nauczyciele pragną poszerzać swoje kompetencje zawodowe w tej dziedzinie, by wspierać uczniów w procesie nabywania i rozwoju kompetencji informatycznych. Treści modyfikowanych programów kształcenia oraz działań edukacyjnych powinny uwzględniać zagadnienia prawa ochrony własności intelektualnej, ochrony wizerunku w sieci oraz oceny wiarygodności wyszukiwanych w sieci informacji. Szczególnie ważna jest ocena zagrożeń związanych z technologią i ich uwzględnienie dla bezpieczeństwa swojego i innych. Nauczyciele prowadzący zajęcia z informatyki chcą podnosić swoje kompetencje w zakresie programowania oraz budowania stron internetowych.

Wnioski końcowe

Współczesny rynek edukacji i pracy charakteryzuje się ciągłymi zmianami, a globalizacja gospodarki, postęp informatyczny, wzrastająca ilość informacji dotycząca zawodów i dróg kształcenia oraz bezrobocie, powodują trudności w przystosowaniu się do tych zmian. Młody człowiek uczęszczający do Zespołu Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych musi być przygotowany do funkcjonowania w nowej rzeczywistości i podnoszenia swoich kwalifikacji oraz ustawicznego dokształcania się.

Dlatego tak ważne jest nabycie umiejętności planowania kariery edukacyjno - zawodowej przez uczniów, jak również umiejętność podejmowania trafnych decyzji i dokonywania wyborów. Planowanie nie jest jednak jednorazową decyzją, ale procesem występującym w okresie całego życia. Dlatego podjęte działania w zakresie proponowanego projektu w naszej placówce pomogą wychowanką w kształtowaniu umiejętności niezbędnych w prawidłowym funkcjonowaniu jednostki w społeczeństwie. Ciekawa oferta różnorodnych

zajęć wzmocni poczucie wartości młodego człowieka, a aktywne uczestnictwo w nich pozwala kształtować nie tylko umiejętności, ale przede wszystkim kompetencje i zainteresowania.

Efektom końcowym realizacji tego projektu będzie przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych i prawidłowych oraz świadomych decyzji w dalszych wyborach życiowych.

Efektom Doradztwa zawodowego będzie:

- przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery zawodowej z uwzględnieniem założeń edukacji permanentnej,
- poznanie specyfiki różnych zawodów,
- wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy,
- racjonalne planowanie ścieżki zawodowej,
- uświadomienie możliwości wprowadzenia zmian w zaplanowanej ścieżce kariery,
- diagnozowanie własnych predyspozycji zawodowych,
- analizowanie zachodzących zmian na współczesnym rynku pracy,
- rozpoznawanie własnych ograniczeń jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych,

Efektom Treningu kompetencji społecznych będzie:

- skuteczne poznanie siebie, swoich mocnych i słabych stron, cech charakteru, osobowości i temperamentu,
- stworzenie pozytywnego obrazu samego siebie,
- poznanie siły pozytywnego myślenia,
- zniwelowanie negatywnych wzorców myślowych i będących ich konsekwencją niepożądanych działań,
- skuteczne radzenie sobie z własnymi emocjami i emocjami innych ludzi, poznanie metody skutecznego radzenia sobie ze stresem,
- poznanie sposobu skutecznego komunikowania się,
- nauczenie się aktywnego słuchania,
- akceptacja drugiego człowieka z jego niedoskonałościami czy niepełnościami,

- zmiana postawy biernej na czynną oparta na otwartości, współpracy, asertywności, akceptacji i poszanowaniu innych ludzi, a także gotowości do pokonywania uprzedzeń,
- nabycie praktycznych umiejętności prawidłowego funkcjonowania w środowisku, a tym samym poprawa, jakość życia,
- odnalezienie swojego miejsca na rynku pracy i utrzymanie się na nim.

Efekt przewidywany Treningu Zastępowania Agresji to:

- poprawa funkcjonowania społecznego uczestników w grupie rówieśniczej
- zmniejszenie poziomu agresji, lęku, impulsywności, stresu,
- nauczenie młodych ludzi samokontroli złości
- poprawa komunikacji interpersonalnej
- zwiększenie świadomości swoich zalet i mocnych stron
- stawianie realistycznych celów życiowych i umiejętne ich realizowanie.

Efektorem zajęć indywidualnych z matematyki będzie:

- Opanowanie umiejętności przeliczania jednostek miar poprzez ćwiczenie na konkretnych zadaniach.
- Wdrażanie do poprawnego posługiwania się językiem matematycznym, czyli stosowanie symboli matematycznych.
- Wykorzystanie obliczeń z wykorzystaniem kalkulatora.
- Właściwa interpretacja wykresów, rysunków, szkiców, tabel i diagramów.
- Nauka wykorzystywania przez uczniów różnych źródeł informacji.
- Rozwijanie umiejętności czytania ze zrozumieniem tekstu matematycznego.
- Przygotowanie do korzystania z tekstów dotyczących dziedzin wiedzy kulinarnej oraz tekstów użytkowych – tabel, wykresów, rysunków czy diagramów.
- Rozwijanie pamięci oraz umiejętności myślenia abstrakcyjnego i logicznego rozumowania, oraz nawyku krytycznego analizowania informacji.
- Wyrabianie systematyczności, dokładności, staranności, pracowitości, jako cech niezbędnych w pracy zawodowej.

Efektom Filmoterapii będzie:

- poznanie wieloznaczność natury ludzkiej,
- kształtowanie zdrowych relacji między ludzkich,
- rozwijanie inteligencji emocjonalnej, rozpoznawanie różnych stanów emocjonalnych, nazywanie ich,
- rozwijanie w sobie empatii,
- nabycie umiejętności radzenia sobie z emocjami swoimi i innych ludzi,
- budowanie adekwatnego obrazu własnej osoby, akceptacja swojej ewentualnej odmienności,
- refleksja nad własnym systemem norm i zasad moralnych,
- kształtowanie postaw społecznie aprobowanych,
- zdobywanie wiedzy o otaczającym świecie,
- inspiracja do samodzielnych poszukiwań i zgłębiania wiedzy na interesujące tematy,
- zdobycie wiedzy z zakresu sztuki filmowej, tematyki dzieł filmowych, gatunków i wielu zagadnień związanych z X Muzą.

Efektom zajęć resocjalizacyjnych będzie:

- wzmocnienie motywacji do dalszej nauki i pokonywania trudności;
- opanowanie umiejętności radzenia sobie z napięciem emocjonalnym, skuteczne radzenie sobie z własnymi emocjami i emocjami innych ludzi;
- poznanie metody skutecznego radzenia sobie ze stresem;
- umiejętność radzenia sobie w sytuacjach nowych, trudnych;
- wzmocnienie poczucia własnej wartości i samoakceptacji;
- zmiana postawy biernej na czynną oparta na otwartości, współpracy, asertywności, akceptacji i poszanowaniu innych ludzi, a także gotowości do pokonywania uprzedzeń,
- nabycie praktycznych umiejętności prawidłowego funkcjonowania w środowisku, a tym samym poprawa, jakość życia;
- umiejętność współpracy w grupie;
- poprawa funkcjonowania społecznych uczestników w grupie rówieśniczej;
- kształtowanie zdrowych relacji między ludzkich;
- refleksja nad własnym systemem norm i zasad moralnych;
- kształtowanie postaw społecznie aprobowanych;

Udział w zajęciach z przedsiębiorczości i kreatywności umożliwi uczniom:

- Rozwinać umiejętności konstruktywnego wyrażania własnych uczuć, potrzeb i zdania oraz umiejętność aktywnego słuchania.
- Przełamać nieśmiałość oraz odnaleźć się w różnych sytuacjach konfliktowych.
- Pozyskać praktyczną wiedzę na temat przedsiębiorczości, kształcić umiejętności współdziałania w grupie i stosowania zasad uczciwej konkurencji.
- Rozwinać umiejętności komunikacyjne, poznawać swoje mocne i słabe strony oraz predyspozycje zawodowe.
- Rozbudzić świadomość własnej podmiotowości oraz przekonanie, że można samodzielnie kształtować własną przyszłość poprzez podnoszenie jakości swego działania, przekraczanie schematów i stereotypów.
- W ramach zajęć indywidualnych z matematyki należy zapewnić pomoc dydaktyczno-wyrównawczą ułatwiającą nadrobienia nagromadzonych braków w wiedzy szkolnej.
- Należy zastosować na lekcjach kalkulatory oraz korzystać z kart ćwiczeń. Zastosowanie kart ćwiczeń pozwoli nabudowywać wiedzy na już posiadaną, aby w ten sposób wzmacniać zaangażowanie uczniów i budzić ich aktywność. Wykorzystanie kalkulatora w obliczeniach ułatwi uczniom rozwijanie umiejętności matematycznych zawartych w standardach egzaminacyjnych.
- W trakcie realizacji treści nauczania należy wyznaczać cele zgodne z możliwościami ucznia, zindywidualizować polecenia i różnego typu zadania.
- Należy organizować zajęcia indywidualnie.
- Indywidualne zajęcia z ICT wpłyną na zniwelowanie różnic pomiędzy nimi a rówieśnikami, umożliwią lepszy start życiowy, nauczą współpracy i odpowiedzialności, umocnią wiarę we własne siły, oraz umożliwią nabycie istotnych umiejętności. Wszystko to służy zwiększeniu ich konkurencyjności na rynku pracy w przyszłości. Wydajne i skuteczne wykorzystywanie przez uczniów nowoczesnych narzędzi cyfrowych oraz komunikacyjnych jest warunkiem niezbędnym ich sukcesu w przyszłej karierze zawodowej, zatem także elementem koniecznym w nauczaniu w nowoczesnej szkole branżowej.
- Zajęcia zwiększą atrakcyjność szkoły branżowej, a nauczycielom pozwolą na rzetelną realizację nadrzędnego celu podstawy programowej, który zakłada gruntowne przygotowanie uczniów do aktywnego, świadomego funkcjonowania

we współczesnym, wciąż ulegającym różnym zmianom światu, a także do podjęcia w przyszłości satysfakcjonującej wartościowej pracy.

- Zajęcia praktyczne odbywać się będą w rzeczywistych warunkach pracy, co pozwoli uczniom na skonfrontowanie dotychczas nabytych umiejętności i wiadomości z wymogami na stanowiskach pracy w zakładzie gastronomicznym.
- Praktyka zawodowa przybliży uczniom zasady funkcjonowania nowoczesnego zakładu gastronomicznego a kursy doskonalące ułatwią odnalezienie się na rynku pracy.
- Grono pedagogiczne w ZPRW w Skarżysku-Kamiennej pragnie zainteresować uczniów sportem. Kształtować prawidłowe nawyki aktywności fizycznej i świadomość troski o zdrowie poprzez ruch i aktywne spędzanie czasu wolnego. Dlatego, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom wychowanków pragniemy wzbogacić ofertę dydaktyczną prowadząc więcej zajęć w siłowni i gry tenisa stołowego.

Liczba nauczycieli w szkole

	<i>Struktura nauczycieli w roku szkolnym 2018/2019</i>				
	<i>Razem</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>K %</i>	<i>M%</i>
<i>Stażysta</i>	3	2	1	3	2
<i>Kontraktowy</i>	3	2	1	3	2
<i>Mianowany</i>	11	5	6	8	9
<i>Dyplomowany</i>	47	35	12	55	19

Przewidywana liczba uczniów w szkole – rok szkolny 2019-2020 (szkoła w MOS)

<i>Klasa</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Razem</i>
I	2	5	7
II	-	7	7
III	-	-	-
RAZEM (I-III)	2	12	14

Liczba uczniów w szkole – rok szkolny 2018-2019 (szkoła w MOS)

<i>Klasa</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Razem</i>
I	-	7	7
II	2	1	3
III	-	-	-
RAZEM (I-III)	2	8	10

Przewidywana liczba uczniów w szkole – rok szkolny 2019-2020 (szkoła w MOW)

<i>Klasa</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Razem</i>
I	5	3	8
II	2	5	7
III	2	2	4
RAZEM (I-IV)	9	10	19

Liczba uczniów w szkole – rok szkolny 2018-2019 (szkoła w MOW)

<i>Klasa</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Razem</i>
I	3	5	8
II	2	2	4
III	-	-	-
RAZEM (I-IV)	5	7	12

Analiza SWOT szkoły

Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wyjątkowe otoczenie ośrodka: dużo zieleni, spokój, mikroklimat. • Prawidłowa współpraca z organem prowadzącym. • Współpraca z innymi placówkami. • Pomoc pedagogiczno-psychologiczna. • Współpraca z różnymi instytucjami wspierającymi proces usamodzielnienia. • Kooperacja z przedsiębiorcami w celu kształcenia zawodowego. • Potencjał i zaangażowanie kadry w podejmowanie nowych przedsięwzięć. • Permanentne doskonalenie i dokształcanie kadry. • Bogata oferta dodatkowych zajęć dla wychowanków. • Kierunek kształcenia zawodowego dostosowane do rynku pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Słabe zaplecze sportowe. • Braki w wyposażeniu pracowni. • Współpraca z rodzinami wychowanków. • Problemy wychowawcze. • Częsta rotacja wychowanków • Bariery komunikacyjne między wychowankami. • Agresja, brak miejsc do rozładowania napięć między wychowankami.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja projektów. • Organizacja doskonalenia zawodowego dla nauczycieli. • Korzystanie z informacji publikowanych na stronie internetowej ośrodka przez osoby z zewnątrz. • Podniesienie atrakcyjności prowadzonych zajęć. • Podniesienie jakości i efektywności systemu kształcenia poprzez inwestycje w bazę placówki. • Dostęp do funduszy strukturalnych UE możliwość uzyskania środków pozabudżetowych. • Wzrost znaczenia organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca subwencja oświatowa na doposażenie placówki. • Niewystarczająca sieć WiFi w ośrodku, • Niż demograficzny, likwidacja oddziałów. • Bliskość innych ośrodków specjalnych stwarza dużą konkurencyjność. • Brak wystarczających środków finansowych na modernizację budynku. • Brak nawyku wytrwałego uczenia się • Negatywne wzorce osobowe.

Załącznik nr 1 - Inwentarz Szkoły Branżowej I Stopnia Specjalnej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym.

l.p	nazwa przedmiotu	ilość	cena	wartość
1.	Mikrofalówka	1	259,71 zł	259,71 zł
2.	Zmywarka Amica	1	1.416,25 zł	1.416,25 zł
3.	Ogrzewacz wody	1	350,55 zł	350,55 zł
4.	Kuchnia Amica	1	2.299,00 zł	2.299,00 zł
5.	Maszynka do mięsa	1	209,00 zł	209,00 zł
6.	Krzesełko szkolne	4	100,00 zł	400,00 zł
7.	Ławka szkolna	1	90,00 zł	90,00 zł
8.	Biurko	1	193,61 zł	193,61 zł
9.	Szafa	1	500,00 zł	500,00 zł
10.	Krzesełko obrotowe	1	200,00 zł	200,00 zł
11.	Krzesełko	2	72,78 zł	145,56 zł
12.	Chłodziarko-zamrażarka	1	1709,99 zł	1709,99 zł
13.	Blender kuchenny	1	379,99 zł	369,99 zł
14.	Frytownica	1	799,99 zł	799,99 zł
15.	Robot kuchenny wielofunkcyjny	1	1.279,99 zł	1.279,99 zł
16.	Naświetlacz do jaj	1	636,00 zł	636,00 zł
17.	Czajnik elektryczny	1	129,99 zł	129,99 zł
18.	Ekspres do kawy DELONGHI	1	2.534,99 zł	2.534,99 zł
19.	Gofrownica	1	71,00 zł	71,00 zł
20.	Parowar Amica	1	169,99 zł	169,99 zł
21.	Patelnia	1	109,99 zł	109,99 zł

22.	Szklanki do latte	6	4,99 zł	29,94 zł
23.	Zestaw mebli	1	3.500,00 zł	3.500,00 zł

Załącznik nr 2 - Inwentarz Szkoły Branżowej I Stopnia Specjalnej w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii

l.p	nazwa przedmiotu	ilość	cena	wartość
1.	Chłodziarko-zamrażarka	1	1.709,99 zł	1.709,99 zł
2.	Blender kuchenny	1	369,99 zł	369,99 zł
3.	Frytownica	1	799,99 zł	799,99 zł
4.	Robot kuchenny wielofunkcyjny	1	1.279,99 zł	1.279,99 zł
5.	Naświetlacz do jaj	1	636,00 zł	636,00 zł
6.	Czajnik elektryczny	1	129,99 zł	129,99 zł
7.	Ekspres do kawy DELONGHI	1	2.499,99 zł	2.499,99 zł
8.	Gofrownica	1	71,00 zł	71,00 zł
9.	Patelnia	1	109,99 zł	109,99 zł
10.	Szklanki do latte	6	4,99 zł	29,94 zł
11.	Noże do carvingu	1 kom.	1.410,00 zł	1.410,00 zł
12.	Kuchnia indukcyjna	1	2.278,09 zł	2.278,09 zł
13.	Stoliki + Krzesła+Szafki	1 kom.	5.575,00 zł	5.575,00 zł
14.	Kuchnia Amica	2	1.490,00 zł	2.980,00 zł
15.	Maszynka elektryczna	1	209,00 zł	209,00 zł
16.	Tablica suchościeralna	1	268,40 zł	268,40 zł
17.	Zestaw garnków	1 zest.	479,99 zł	479,99 zł

Załącznik nr 3 - Ankieta dla uczniów

Drodzy Uczniowie, zwracam się z uprzejmą prośbą o udział w badaniu ankietowym, dzięki któremu chcemy poznać Wasze oczekiwania dotyczące zajęć praktycznych, kursów doskonalących, praktyk zawodowych realizowanych w Zespole Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych w Skarżysku -Kamiennej. Ankieta jest anonimowa.

1. Czy chciałbyś rozwijać i doskonalić swoje umiejętności zawodowe?
  - Tak
  - Nie

2. Czy jesteś zainteresowany udziałem w dodatkowych kursach i szkoleniach organizowanych we współpracy z przedsiębiorcami (współfinansowanych ze środków unijnych)?
  - Tak
  - Nie

3. Jakie dodatkowe kursy Twoim zdaniem podniosłyby Twoje kompetencje na lokalnym rynku pracy?
  - Kelnerski
  - Barmański
  - Carvingu
  - Baristy
  - Inne (wymień jakie?).....
  - .....

4. Czy jesteś zainteresowany udziałem w dodatkowej, płatnej dla Ciebie praktyce zawodowej ?
  - Tak
  - Nie

5. Czy jesteś zainteresowany dodatkowymi zajęciami wyrównawczymi z zakresu zajęć praktycznych (np. zajęcia przygotowujące do egzaminu zawodowego)?
  - Tak
  - Nie

Dziękujemy za rzetelne wypełnienie ankiety!

Załącznik nr 4 - Kwestionariusz wywiadu

1. Czy uczniowie rozumieją treść poleceń i instrukcji?
2. Czy konieczne jest dzielenia materiału na mniejsze partie?
3. Czy należy zmniejszać ilość zadań do wykonania?
4. Czy zauważyła pani zwiększony wysiłek umysłowy u uczniów przy zapamiętywaniu rozległych partii materiału?
5. Czy nowy materiał przekracza możliwości uczniów?
6. Czy istnieje konieczność powtarzania materiału?
7. Czy na lekcjach jest możliwość powtarzania materiału, który sprawia problemy?
8. Czy praca indywidualna daje efekty? Jeżeli „tak” to, w jakim stopniu jest efektywna?

Załącznik nr 5 - Ankieta skierowana do nauczycieli

Szanowna(y) Pani (e)!

Celem ankiety jest zbadanie efektywności i atrakcyjności stosowanych na zajęciach lekcyjnych metod, technik nauczania i środków dydaktycznych, wykorzystujących innowacyjne technologie. Ankieta jest anonimowa. Dziękujemy za czas poświęcony na jej wypełnienie.

1. Jakich metod nauczania (metod aktywizujących) używa Pani/Pan w procesie dydaktycznym? (można wybrać kilka odpowiedzi)

- metoda projektów
- metoda nauczania we współpracy
- metoda przypadków
- metoda sytuacyjna
- metoda przewodniego tekstu
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów
- mapa pojęciowa
- metoda inscenizacji
- gra dydaktyczna
- drama
- filmoterapia

2. Jak często wykorzystuje Pani/ Pan nowoczesne metody nauczania w pracy z uczniami? (proszę wybrać jedną odpowiedź)

- na każdej lekcji - nie na każdej lekcji, ale regularnie - kilka razy w semestrze (kiedy temat to umożliwia) - raz, dwa razy w semestrze. - nie stosuję

3. Na jakich przedmiotach nauczanych przez Panią/Pana wykorzystywane są nowoczesne metody nauczania ?

.....

.....

.....

4. Która z nowoczesnych metod nauczania Pani /Pana zdaniem przynosi największe efekty?

5. Czy na zajęciach wykorzystuje Pani/Pan? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi).

- tablicę interaktywną z oprogramowaniem
- przyrządy i pomoce do przeprowadzenia ćwiczenia/doświadczenia (np. z fizyki, chemii, biologii);
- plansze dydaktyczne;
- radioodtwarzacz;
- rzutnik;
- telewizor;
- sprzęt sportowy (piłki, skrzynie, kozły, odskocznie, materace)

6. Które ze środków dydaktycznych, wykorzystywanych przez Panią/Pana na zajęciach lekcyjnych przynoszą największe efekty?

.....

.....

7. Czy wykorzystuje Pani/Pan zasoby sieci Internet?

- Tak
- Nie

8. W jaki sposób wykorzystuje Pani/ Pan TIK w swojej pracy z uczniami?

- tworzenie prezentacji multimedialnych
- tworzenie „własnej” (klasowej) platformy
- praca na interaktywnych platformach edukacyjnych
- zakładanie i prowadzenie bloga
- wyszukiwanie informacji w Internecie
- inne

.....

.....

.....

Załącznik nr 6 - Ankieta skierowana do uczniów

Celem ankiety jest zbadanie efektywności i atrakcyjności stosowanych na zajęciach lekcyjnych metod, technik nauczania i środków dydaktycznych, wykorzystujących innowacyjne technologie.

Ankieta jest anonimowa. Dziękujemy za czas poświęcony na jej wypełnienie.

1. Jakie metody nauczania są stosowane podczas lekcji? (Przeprowadzający ankietę wyjaśnia znaczenie wymienionych metod. Można wybrać kilka odpowiedzi.)

- metoda projektów
- metoda nauczania we współpracy
- metoda przypadków
- metoda sytuacyjna
- metoda przewodniego tekstu
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów
- mapa pojęciowa
- metoda inscenizacji
- gra dydaktyczna
- drama
- filmoterapia

2. Na jakich przedmiotach wykorzystywane są nowoczesne metody nauczania ?

.....
.....
.....

3. Która z nowoczesnych metod nauczania twoim zdaniem przynosi największe efekty?

.....
.....
.....

4. Wymień najbardziej lubiane przez siebie metody pracy stosowane na lekcjach ?

.....
.....
.....

5. Czy na zajęciach wykorzystywane są takie środki dydaktyczne jak : (można zaznaczyć kilka odpowiedzi).

- tablicę interaktywną z oprogramowaniem
- przyrządy i pomoce do przeprowadzenia ćwiczenia/doświadczenia (np. z fizyki, chemii, biologii);
- plansze dydaktyczne;
- radioodtwarzacz;
- rzutnik;
- telewizor;
- sprzęt sportowy (piłki, skrzynie, kozły, odskocznie, materace)

6. Które ze środków dydaktycznych, wykorzystywanych na zajęciach lekcyjnych przynoszą twoim zdaniem największe efekty?

.....

.....

.....

7. Czy wykorzystywane są na lekcjach zasoby sieci Internet?

- Tak
- Nie

8. W jaki sposób wykorzystywana jest TIK na lekcjach ?

- tworzenie prezentacji multimedialnych
- tworzenie „własnej” (klasowej) platformy
- praca na interaktywnych platformach edukacyjnych
- zakładanie i prowadzenie bloga
- wyszukiwanie informacji w Internecie
- inne

.....

.....

.....